

Startside>Familierechtige forhold og arv>Formueretlige retsvirkninger af ægteskab og registreret partnerskab>Ægtefællers formueforhold

Ægtefællers formueforhold

Nationale regler for bodeling mellem ægtefæller, hvis forhold har et internationalt element, i forbindelse med separation, skilsmisse eller dødsfald

EU-borgere flytter i stigende grad på tværs af de nationale grænser for at studere, arbejde eller stifte en familie i et andet EU-land. Dette fører til et øget antal internationale par, uanset om de har indgået et ægteskab eller registreret partnerskab.

Internationale par er par, hvor parterne ikke er af samme nationalitet, bor i et andet EU-land end deres eget eller ejer aktiver i forskellige lande. Internationale par er, uanset om lever i et ægteskab eller et registreret partnerskab, nødt til at forvalte deres aktiver og fordele dem i tilfælde af separation, skilsmisse eller den enes død.

EU-reglerne hjælper internationale par i disse situationer. Reglerne gælder i 18 EU-lande: Sverige, Belgien, Grækenland, Kroatien, Slovenien, Spanien, Frankrig, Portugal, Italien, Malta, Luxembourg, Tyskland, Den Tjekkiske Republik, Nederlandene, Østrig, Bulgarien, Finland og Cypern.

Det afgøres efter disse regler, hvilket EU-lands domstole der skal behandle tvister vedrørende et internationalt pars aktiver, og hvilket lands lovgivning, der skal finde anvendelse i sådanne sager. Reglerne gør det også enklere at få anerkendt og fuldbyrdet retsafgørelser eller notardokumenter hidrørende fra ét EU-land i et andet EU-land.

Vælg det relevante lands flag for at få nærmere oplysninger vedrørende det pågældende land.

Hvis du har brug for yderligere oplysninger, bedes du kontakte myndighederne eller en advokat i det pågældende EU-land.

Du kan også finde oplysninger om på Sammenslutningen af Notarer i Den Europæiske Union's hjemmeside: <http://www.coupleseurope.eu/da/home>.

Sidste opdatering: 30/05/2023

Denne side vedligeholdes af Europa-Kommissionen. Oplysningerne på denne side afspejler ikke nødvendigvis Europa-Kommissionens officielle holdning. Kommissionen påtager sig intet ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Der henvises til den juridiske meddelelse, for så vidt angår de regler om ophavsret, der gælder for EU-websiderne.

Ægtefællers formueforhold - Tjekkiet

1 Findes der i denne medlemsstat en lovbestemt ordning om formueforholdet mellem ægtefæller? Hvad foreskriver den?

Ja.

Ifølge tjekkisk ret omfatter ægtefællernes formuefællesskab alle deres aktiver, som har en materiel værdi og ikke er udelukket fra en formueordning.

Ægtefællernes formuefællesskab kan omfattes af den legale ordning, en bestemt aftalebaseret ordning eller en ordning fastsat ved retsafgørelse.

Under den legale ordning indgår alle de aktiver, som en af ægtefællerne har erhvervet inden, eller som begge ægtefæller har erhvervet sammen under ægteskabet, i ægtefællernes formuefællesskab, bortset fra:

- aktiver, der opfylder den ene ægtefælles personlige behov
- aktiver, der kun erhverves af en af ægtefællerne i form af en gave, en arv eller et legat, medmindre gavegiveren ved overbringelsen af gaven eller arveladeren i sit testamente har udtrykt ønske om andet
- aktiver, der erhverves af en af ægtefællerne som erstatning for en ikke-økonomisk skade på ægtefællens naturlige rettigheder
- aktiver, der kun erhverves af en af ægtefællerne efter en retssag vedrørende ægtefællens enejererskab
- aktiver, der kun erhverves af den ene af ægtefællerne som erstatning for skade på eller ødelæggelse eller tab af aktiver, der udelukkende tilhører ægtefællen.

Provenuet fra aktiver, der udelukkende tilhører en af ægtefællerne, indgår i ægtefællernes formuefællesskab under den legale ordning.

Under den legale ordning indgår gæld, der er stiftet under ægteskabet, i ægtefællernes formuefællesskab, medmindre gælden vedrører aktiver, der udelukkende tilhører den ene af ægtefællerne, og kun i forhold til den del, der overstiger provenuet fra disse aktiver, eller medmindre gælden blev stiftet af den ene af ægtefællerne uden den anden ægtefælles samtykke, bortset fra husholdningsgæld.

2 Hvordan kan ægtefæller tilrettelægge deres indbyrdes formueforhold? Hvilke formelle krav er der i dette tilfælde?

Forlovede eller gifte par kan oprette en ægtepagt om en anden formueordning end den legale formueordning. Den aftalebaserede ordning kan have form af en ordning med særeje, en ordning med ophør af formuefællesskabet på datoen for ægteskabets opløsning og en ordning, der begrænser eller udvider formuefællesskabet under den legale ordning. Ægtepagten kan indeholde enhver ordning vedrørende ethvert aktiv, medmindre det er forbudt ved lov.

Ægtepagten kan navnlig regulere omfanget og indholdet af ordningen og tidspunktet for ikrafttrædelsen af den legale ordning eller af en anden formuefællesskabsordning eller specifikke aktiver eller grupper af aktiver. Ægtepagten gør det muligt at klassificere fremtidige fælles aktiver på en anden måde end den legale ordning. Ægtepagten kan ligeledes regulere formueforholdet mellem ægtefællerne ved opløsning af ægteskabet.

Ægtepagten om formueordningen skal udfærdiges som et officielt dokument, dvs. oprettes for notar.

En indgået ægtepagt træder i kraft på tidspunktet for indgåelsen af ægteskabet.

3 Er der begrænsninger for, hvordan ægtefæller kan tilrettelægge deres indbyrdes formueforhold?

Ægtepagten kan indeholde enhver ordning vedrørende ethvert aktiv, medmindre det er forbudt ved lov.

Det er ikke muligt at udelukke eller ændre bestemmelserne vedrørende det sædvanlige udstyr i en familiebolig i en ægtepagt, medmindre en af ægtefællerne har forladt hjemmet og nægter at komme tilbage. Ægtepagten må ikke forhindre en ægtefælle i at forsørge sin familie. Ægtepagten må i kraft af sit indhold eller formål ikke krænke tredjemands rettigheder, medmindre den pågældende tredjemand har givet samtykke til ægtepagten. En ægtepagt, der er oprettet uden tredjemands samtykke, har ingen retsvirkning i forhold til den pågældende tredjemand.

4 Hvilke retsvirkninger har skilsmisse, separation eller ægteskabsopløsning for formueforholdet mellem ægtefællerne?

Ægtefællernes formuefællesskab ophører ved ægteskabets opløsning. Ægteskabet opløses, når en af ægtefællerne afgår ved døden eller erklæres død, eller ved skilsmisse. Når formuefællesskabet ophører, foretages bodelingen.

Hvis et ægteskab er erklæret ugyldigt, anses ægteskabet for aldrig at være indgået. Bestemmelserne om ægtefællernes formueretlige rettigheder og forpligtelser ved skilsmisse finder tilsvarende anvendelse på parternes formueretlige rettigheder og forpligtelser, hvis ægteskabet er erklæret ugyldigt.

5 Hvilke konsekvenser har det for formueforholdet mellem ægtefællerne, hvis en af dem afgår ved døden?

Ægtefællernes formuefællesskab ophører, og boet deles. Den efterlevende ægtefælle er arfødens legale arving i første og anden arveklasse.

6 Hvilken myndighed har kompetence til at træffe afgørelse i en sag vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller?

Retten.

7 Hvilke virkninger har formueforholdet mellem ægtefæller for retsstillingen mellem en ægtefælle og en tredjepart?

Under den legale ordning er bl.a. alle de aktiver, som ægtefællerne har erhvervet inden ægteskabets indgåelse, ikke omfattet af formuefællesskabet. I formuefællesskabet indgår gæld, der er stiftet under ægteskabet, medmindre gælden vedrører aktiver, der udelukkende tilhører den ene af ægtefællerne, og kun i forhold til den del, der overstiger provenuet fra disse aktiver, eller medmindre gælden blev stiftet af den ene af ægtefællerne uden den anden ægtefælles samtykke, bortset fra husholdningsgæld.

For så vidt angår de dispositioner i formuefællesskabet, der ikke kan betragtes som rutinemæssige, skal ægtefællerne handle i fællesskab, medmindre den ene af ægtefællerne handler alene med den anden ægtefælles samtykke. Hvis en ægtefælle nægter at give sit samtykke uden god grund og i strid med ægtefællernes, familiens eller husholdningens interesse, eller hvis ægtefællen ikke kan give udtryk for sin vilje, kan den anden ægtefælle anmode retten om at give samtykke på ægtefællens vegne.

Hvis en ægtefælle foretager retshandler uden den anden ægtefælles samtykke, kan den anden ægtefælle anmode om, at retshandleren erklæres ugyldig, hvis ægtefællens samtykke var påkrævet. Hvis en del af ægtefællernes formue skal anvendes i forbindelse med en af ægtefællernes virksomhed, og værdien af de aktiver, der skal anvendes, overstiger et rimeligt niveau i forhold til værdien af ægtefællernes samlede formue, skal den anden ægtefælle give sit samtykke til anvendelse af disse aktiver. Hvis ægtefællen ikke er blevet inddraget, kan ægtefællen anmode om, at retshandleren erklæres ugyldig. Hvis en del af ægtefællernes formue skal anvendes til at købe en andel i et selskab eller et kooperativ, eller hvis købet af en andel i et selskab garanterer et selskabs eller et kooperativs gæld med et beløb, der overstiger et rimeligt niveau i forhold til værdien af ægtefællernes samlede formue, skal den anden ægtefælle give sit samtykke, og ægtefællen kan anmode om, at retshandleren erklæres ugyldig, hvis ægtefællen ikke er blevet inddraget.

Når ægtefællerne er nået til enighed om en aftalebaseret ordning, må ægtepagten i kraft af sit indhold eller formål ikke krænke tredjemands rettigheder, medmindre den pågældende tredjemand har givet samtykke til ægtepagten. En ægtepagt, der er oprettet uden tredjemands samtykke, har ingen retsvirkning i forhold til den pågældende tredjemand.

8 En kort beskrivelse af proceduren for opdeling, herunder deling, fordeling og afvikling, af formueforholdet mellem ægtefæller i denne medlemsstat.

Hvis formuefællesskabet opløses, afvikles eller begrænses, afvikles de fælles forpligtelser og rettigheder ved bodeling. Så længe det begrænsede, opløste eller ophørte formuefællesskab ikke er afviklet, finder bestemmelserne om formuefællesskab anvendelse, når det er relevant.

Afviklingen af formuefællesskabet (bodelingen) må ikke krænke tredjemands rettigheder. Hvis tredjemands rettigheder er berørt af bodelingen, kan den pågældende tredjemand anmode retten om at fastslå, at bodelingen ikke har nogen retsvirkning i forhold til denne. Gæld kan kun fordeles mellem ægtefællerne.

Det er bedst, hvis ægtefællerne indgår en aftale om bodelingen (f.eks. ved skilsmisse eller begrænsning af formuefællesskabet). Aftalen om bodeling får altid virkning fra den dato, hvor formuefællesskabet blev begrænset eller opløst eller ophørte, uanset om aftalen blev indgået før eller efter formuefællesskabets begrænsning, opløsning eller ophør.

En aftale om bodeling skal være skriftlig, hvis den blev indgået under ægteskabet, eller hvis genstanden for bodelingen er et aktiv, hvor aftalen om overdragelse af ejendomsrettigheder (f.eks. til fast ejendom) skal være skriftlig. Hvis en skriftlig aftale om bodeling ikke er påkrævet, og hvis en af ægtefællerne arrangerer den, skal den anden ægtefælle bekræfte bodelingen over for den pågældende ægtefælle.

Hvis ægtefællerne ikke kan nå til enighed om bodelingen, kan de hver især anmode retten om at træffe afgørelse herom. Retten træffer afgørelsen om bodelingen på grundlag af de faktiske omstændigheder på tidspunktet for begrænsningen, opløsningen eller ophøret af formuefællesskabet.

Ved bodelingen finder følgende regler anvendelse:

- de to ægtefællers andele i de aktiver, der skal fordeles, skal være de samme
- hver ægtefælle skal tilbagebetale fælles midler, som ægtefællen har anvendt på sine egne aktiver
- hver ægtefælle kan anmode om at få godtgjort egne midler, som ægtefællen har anvendt på ægtefællernes fælles aktiver
- der skal tages hensyn til behovene hos et barn, over for hvilket der består forsørgerpligt
- der skal tages hensyn til, på hvilken måde hver af ægtefællerne har taget sig af familien, navnlig på hvilken måde ægtefællen har taget sig af børnene og husholdningen
- der skal tages hensyn til, hvordan hver ægtefælle har bidraget til erhvervelsen og sikringen af fælles aktiver.

Hvis formuefællesskabet tre år efter begrænsningen, opløsningen eller ophøret heraf ikke er afviklet, og der heller ikke er blevet indgået en aftale, og hvis der ikke er blevet indgivet en begæring om afvikling til retten, antages det, at ægtefællerne eller de tidligere ægtefæller i realiteten har afviklet deres formuefællesskab, således at:

- løsøregenstande tilhører den ægtefælle, som anvender disse genstande som enejer til eget, familiens eller husholdningens forbrug
- andre løsøregenstande og immaterielle aktiver ejes i fællesskab i to lige store andele
- andre ejendomsrettigheder er fælles, og ægtefællerne hæfter solidarisk for forpligtelser og gæld.

9 Hvilken procedure og hvilke dokumenter eller oplysninger kræves der normalt for at registrere fast ejendom?

Retshandler, der indstifter eller overdrager en tinglig rettighed over fast ejendom, samt retshandler, der ændrer eller tilbagekalder en sådan rettighed, skal være skriftlige. Ved overdragelse af ejendomsretten til fast ejendom, der registreres i et offentligt register, overgår ejendomsretten ved registreringen i registret.

Sidste opdatering: 14/12/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Ægtefællers formueforhold - Tyskland

1 Findes der i denne medlemsstat en lovbestemt ordning om formueforholdet mellem ægtefæller? Hvad foreskriver den?

Spørgsmålet om, hvem der ejer aktiver, som er erhvervet under ægteskabet, og hvordan de fordeles efter ægteskabets opløsning, reguleres altid af den relevante ordning om formueforholdet mellem ægtefæller efter familieretten. De formueretlige virkninger af indgåelse af ægteskab reguleres af bestemmelserne i den tyske civile lovbog (*Bürgerliches Gesetzbuch – BGB*) om formueforholdet mellem ægtefæller. BGB omfatter følgende formueordninger: akkvisitionsfællesskab (*Zugewinnngemeinschaft*), fuldstændigt særeje (*Gütertrennung*), formuefællesskab (*Gütergemeinschaft*) og den valgfri ordning med akkvisitionsfællesskab (*Wahl-Zugewinnngemeinschaft*).

2 Hvordan kan ægtefæller tilrettelægge deres indbyrdes formueforhold? Hvilke formelle krav er der i dette tilfælde?

Den legale formueordning med akkvisitionsfællesskab (*Zugewinnngemeinschaft*) anvendes, medmindre ægtefællerne aftaler andet i en ægtepagt oprettet for notar. Akkvisitionsfællesskabet indebærer særeje under ægteskabet og fordeling af værdiforøgelsen under ægteskabet efter opløsningen af formueforholdet.

Ordningen med fuldstændigt særeje (*Gütertrennung*) skal derimod aftales mellem ægtefællerne i et dokument oprettet for notar. Særeje indebærer, at de to ægtefællers formue er fuldstændig adskilt, og en eventuel værdiforøgelse fordeles ikke efter ægteskabets opløsning. Ægtefællerne beholder de aktiver, de hver især har bragt med ind i og erhvervet under ægteskabet, som særeje. Der kan også være særeje, selv om ægtefællerne ikke udtrykkeligt har aftalt en formueordning, f.eks. hvis formueordningen ophæves eller fravælges i ægtepagten, uden at ægtefællerne samtidigt har aftalt en anden formueordning.

Ordningen med formuefællesskab (*Gütergemeinschaft*) skal ligeledes aftales mellem ægtefællerne i et dokument oprettet for notar. Under ordningen med formuefællesskab overgår aktiver indbragt i og erhvervet under ægteskabet normalt til ægtefællernes sameje (*Gesamtgut*). Desuden kan ægtefællerne have privat ejendom (*Sondergut*), der ikke indgår som sameje. Der er tale om aktiver, der ikke kan overdrages ved en retshandel (f.eks. fordringer, der ikke kan gøres til genstand for udlæg, eller kapitalandele i et personselskab). Endelig kan en ægtefælle have bestemte aktiver i særeje. Ægtefællerne kan også vælge ordningen med akkvisitionsfællesskab (*Errungenschaftsgemeinschaft*) som en særlig form for formuefællesskab. I så fald skal de anføre i ægtepagten, at alle aktiver, der er erhvervet inden ægteskabets indgåelse, skal indgå som særeje (*Vorbehaltsgut*).

Formålet med den fransk-tyske formueordning, den såkaldte valgfri ordning med akkvisitionsfællesskab (*Wahl-Zugewinngemeinschaft*), er at undgå problemer med retsforholdet i ægteskabet, navnlig mellem en fransk statsborger og en tysk statsborger, på grund af de forskellige formueordninger. Hvis ægtefællerne vælger denne valgfrie ordning, holdes deres aktiver adskilt under ægteskabet – som under den tyske ordning med akkvisitionsfællesskab (*Zugewinngemeinschaft*). Værdiforøgelsen fordeles først mellem ægtefællerne, når formueforholdet mellem ægtefællerne er ophørt. Selv om der er lighedspunkter i det væsentlige med den tyske ordning med akkvisitionsfællesskab, har den valgfri ordning med akkvisitionsfællesskab en række franske kendetegn. F.eks. tages der ikke hensyn til kompensation for svie og smerte eller for uforudsete stigninger i værdien af fast ejendom (f.eks. som følge af byggetilladelse) ved fordelingen af værdiforøgelsen.

3 Er der begrænsninger for, hvordan ægtefæller kan tilrettelægge deres indbyrdes formueforhold?

Hvis ægtefællerne ikke mener, at den legale formueordning med akkvisitionsfællesskab (*Zugewinngemeinschaft*) er relevant for dem, kan de oprette en ægtepagt for notar. Ægtefællerne kan f.eks. aftale særeje eller formuefællesskab eller bestemmelser, der afviger fra loven, i en særlig formueordning. Ægtepagten kan også indeholde nærmere bestemmelser om deling af pensionsrettigheder mellem ægtefællerne (*Versorgungsungleich*) eller om underholdsbidrag.

Ved indgåelsen af en ægtepagt skal det imidlertid sikres, at de påtænkte bestemmelser reelt er effektive. Hvis en ægtefælle f.eks. ensidigt stiller ringere, og en række andre forhold gør sig gældende, kan ægtepagten være urimelig og dermed ugyldig. I så fald finder de lovbestemmelser, som ægtepagten skulle udelukke, på ny anvendelse. Der er meget forskellig retspraksis på dette område. Spørgsmålet om, hvorvidt en bestemmelse rent faktisk er urimelig og dermed ugyldig, eller om den skal tilpasses, kan derfor i sidste ende kun vurderes i den konkrete sag.

4 Hvilke retsvirkninger har skilsmisse, separation eller ægteskabsopløsning for formueforholdet mellem ægtefællerne?

Under den legale formueordning med akkvisitionsfællesskab (*Zugewinngemeinschaft*) fordeles værdiforøgelsen ved ophør af formueordningen (f.eks. ved ægtefællens død, skilsmisse eller oprettelse af en ægtepagt om en anden formueordning mellem ægtefællerne). Ved fordelingen af værdiforøgelsen skal den ægtefælle, der under ægteskabet erhvervede flere aktiver end den anden ægtefælle, overføre halvdelen af forskellen i værdiforøgelsen i form af kontante midler til ægtefællen.

Under ordningen med formuefællesskab (*Gütergemeinschaft*) fordeles den fælles formue ved skilsmisse efter opfyldelse af eventuelle forpligtelser. Ægtefællerne har i princippet hver især ret til halvdelen af det overskydende beløb. Hvis ægtefællerne derimod har valgt ordningen med fuldstændigt særeje (*Gütertrennung*), fordeles værdiforøgelsen efter formueordningens ophør ikke som følge af den fuldstændige adskillelse af ægtefællernes formue.

Retten til underholdsbidrag er ikke knyttet til formueordningen. Hvis ægtefællerne lever hver for sig, og skilsmissen endnu ikke er gået igennem, kan en økonomisk dårligt stillet ægtefælle i princippet gøre krav på underholdsbidrag på grund af separation fra en økonomisk bedre stillet ægtefælle. Anmodningen om underholdsbidrag på grund af separation er kun gyldig, indtil skilsmissen er endelig. Efter skilsmissen kan den økonomisk dårligt stillede ægtefælle dog på visse betingelser anmode om, at den tidligere ægtefælle tilpligtes at betale underholdsbidrag. Følgende typer underholdsbidrag er anerkendt i loven: børnebidrag, alderspension, ydelser i tilknytning til sygdom eller invaliditet, arbejdsløshed, supplerende støtte, ydelser til uddannelse, efteruddannelse og omskoling og ydelser udbetalt af rimelighedshensyn.

Hvis der er grunde til at omstøde et ægteskab, kan der rejses krav om erstatning og underholdsbidrag i konkrete sager, selv efter ægteskabets omstødelse.

5 Hvilke konsekvenser har det for formueforholdet mellem ægtefællerne, hvis en af dem afgår ved døden?

Under ordningen med akkvisitionsfællesskab (*Zugewinngemeinschaft*) fordeles værdiforøgelsen i tilfælde af en af ægtefællernes død ved at forøge arveloddet (*gesetzlicher Erbteil*) med en fjerdedel, uanset om den afdøde ægtefælle rent faktisk forøgede formuen under ægteskabet. Hvis den efterlevende ægtefælle ikke arver eller frasiger sig arven, kan ægtefællen stille krav om deling af den faktiske værdiforøgelse og kan også gøre krav på den såkaldte lille tvangsarv (*kleiner Pflichtteil*). Denne lille tvangsarv beregnes på grundlag af arveloddet, og der tages ikke hensyn til den faste forøgelse af arveloddet med en fjerdedel.

Hvis ægtefællerne har valgt ordningen med fuldstændigt særeje (*Gütertrennung*), fordeles værdiforøgelsen ikke ved ægteskabets opløsning. Den almindelige legale arvefølge er gældende.

Under ordningen med formuefællesskab (*Gütergemeinschaft*) omfatter arven halvdelen af den fælles formue, særeje (*Vorbehaltsgut*) og afdødes private ejendom (*Sondergut*). Den efterlevende ægtefælles arvelod fastsættes efter de almindelige regler.

6 Hvilken myndighed har kompetence til at træffe afgørelse i en sag vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller?

Familieretten (*Familiengericht*) har kompetence i sager vedrørende formueret, dvs. sager vedrørende krav, der udspringer af ægtefællernes formueordning, navnlig fordelingen af værdiforøgelsen af ægtefællernes aktiver.

7 Hvilke virkninger har formueforholdet mellem ægtefæller for retsstillingen mellem en ægtefælle og en tredjepart?

En ægtefælle hæfter generelt kun for privat gæld og kun med sin private formue, undtagen for så vidt angår husholdningsgæld.

Der er en række undtagelser fra princippet om fri råderet i ordningen med akkvisitionsfællesskab (*Zugewinngemeinschaft*). Hvis en af ægtefællerne ønsker at afhænde alle eller næsten alle aktiverne (salg, gave osv.), skal ægtefællen indhente den anden ægtefælles samtykke. Det samme gælder, hvis en ægtefælle ønsker at afhænde genstande, som ægtefællen er enejer af, men som indgår i ægtefællernes husstand.

Under ordningen med fuldstændigt særeje (*Gütertrennung*) kan en ægtefælle derimod afhænde alle sine aktiver, og den anden ægtefælle skal ikke give samtykke til afhændelsen af indbo.

Hvis ægtefællerne har valgt ordningen med formuefællesskab (*Gütergemeinschaft*), forvalter de i princippet den fælles formue i fællesskab, medmindre formueforvaltningen er overdraget til den ene ægtefælle i ægtepagten. En forpligtelse, der udspringer af en retshandel, som er indgået af en ægtefælle under formuefællesskabets varighed, kan kun opfyldes med den fælles formue, hvis den anden ægtefælle godkender retshandlen, eller hvis denne retshandel berører den fælles formue, selv uden ægtefællens samtykke.

8 En kort beskrivelse af proceduren for opdeling, herunder deling, fordeling og afvikling, af formueforholdet mellem ægtefæller i denne medlemsstat.

Den fælles bolig og indboet kan fordeles under separationen eller efter skilsmissen. Hvis der er opstået fælles ejerskab på anden vis, og ægtefællerne ikke kan nå til enighed, skal genstanden bortauktioneres, og provenuet deles.

9 Hvilken procedure og hvilke dokumenter eller oplysninger kræves der normalt for at registrere fast ejendom?

Hvis ægtefællerne vælger formuefællesskabet (*Gütergemeinschaft*) som formueordning, skal de indgive en ægtepagt bekræftet af en notar til tinglysningskontoret og anmode om, at tingbogen berigtiges. I alle andre tilfælde, dvs. hvis ægtefællerne ikke vælger formuefællesskabet som formueordning, skal tingbogen ikke berigtiges.

Sidste opdatering: 02/11/2023

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Ægtefællers formueforhold - Spanien

1 Findes der i denne medlemsstat en lovbestemt ordning om formueforholdet mellem ægtefæller? Hvad foreskriver den?

1.1 Formueordning: den nationale lovgivning på det civile område og lovgivningen i visse selvstyrede regioner

Spanien har ikke kun én lovgivning for hele det nationale territorium eller én ordning for formueforholdet mellem ægtefæller. Nogle selvstyrede regioner har sammen med staten kompetence på det civile område (alle regioner er dog ikke kompetente til at lovgive om formueordninger mellem ægtefæller). Dette betyder, at alle spaniere har et specifikt regionalt statsborgerskab *vecindad civil* ud over deres spanske statsborgerskab. Dette statsborgerskab er afgørende for, om de er underlagt den nationale eller særlige lovgivning på det civile område eller lovgivningen i den selvstyrede region (den civile lovbogs artikel 14).

De regioner, som har deres egne civile regler, er Aragonien, Catalonien, Balearerne, Navarra, Baskerlandet, Galicien og den selvstyrede region Valencia (Valencia regulerer dog ikke formueforholdet mellem ægtefæller, da den lovgivning, som regionen havde vedtaget på daværende tidspunkt, blev erklæret forfatningsstridig af den spanske forfatningsdomstol (*Tribunal Constitucional*)). Børgerne i andre selvstyrede regioner har således regionalt statsborgerskab ifølge national lovgivning (*vecindad civil común*) (artikel 14 i den spanske civile lovbog (*Código Civil*)) indeholder bestemmelser om, hvordan dette regionale statsborgerskab opnås).

— For så vidt angår ægteskaber mellem spanske statsborgere (uden en international tilknytning) skal der med henblik på at fastslå, hvilken lovgivning der finder anvendelse på formueforholdet mellem ægtefæller, og hvilke regler der skal anvendes i den konkrete sag (den nationale lovgivning eller lovgivningen i en selvstyrede region), henvises til de interregionale retsregler, der er indeholdt i den indledende titel på den spanske civile lovbog (*Título Preliminar del Código Civil*) (den civile lovbogs artikel 9.2 og 16).

For ægtefæller, der er underlagt den nationale lovgivning på det civile område, finder reglerne i den civile lovbog anvendelse.

Hvis ægtefællerne ikke har regionalt statsborgerskab ifølge national lovgivning, anvendes lovgivningen på det sted, hvor den ene af parterne har opnået regionalt statsborgerskab eller har sit sædvanlige opholdssted, og dette aftales mellem parterne i et officielt bekræftet dokument forud for ægteskabets indgåelse. I mangel af et sådant valg anvendes lovgivningen på deres fælles sædvanlige opholdssted umiddelbart efter ægteskabets indgåelse, og ellers lovgivningen på det sted, hvor ægteskabet blev indgået.

Hvis ægtefællerne har forskellige regionale statsborgerskaber, og den lovgivning, der regulerer deres to statsborgerskaber, foreskriver en ordning for ægtefællernes formueforhold med særeje (hvis der ikke var bestemmelser om en sådan ordning i de tidligere regler), finder denne ordning som fastsat i den civile lovbog anvendelse på dem.

— Hvis en af ægtefællerne ikke er spansk, eller hvis ægteskabet har tilknytning til et andet land, afgøres lovvalget efter bestemmelserne i artikel 33 i forordning (EU) 2016/1103. Det er underforstået, at der i artiklen — for så vidt angår spanske statsborgere og i det omfang forordningen anvender nationalitet som en tilknytningsfaktor — henvises til regionalt statsborgerskab.

Begrebet "regionalt statsborgerskab" finder imidlertid kun anvendelse på spanske statsborgere (artikel 15 i den civile lovbog), og da det ikke gælder for udlændinge, anvendes artikel 33, stk. 2, og erstatter kriteriet om statsborgerskab med kriteriet om den tætteste tilknytning, dvs. at loven i den territoriale enhed, som ægtefællerne har den tætteste tilknytning til, finder anvendelse.

1.2 Formueforhold mellem ægtefæller, der finder anvendelse i mangel af en aftale mellem ægtefællerne i den civile lovbog og lovgivningen i de selvstyrede regioner.

For at fastslå den gældende ordning for formueforholdet mellem ægtefællerne, hvis ægtefællerne ikke har indgået en aftale herom, anvendes således standardordningen, der er forskellig alt efter de gældende interne civile bestemmelser:

Den civile lovbog (som finder anvendelse, medmindre den gældende lov er loven i Aragonien, Catalonien, Balearerne, Navarra, Baskerlandet eller Galicien): akkvisitionsfællesskabet (*sociedad de gananciales*) (artikel 1344 ff. i den civile lovbog). Under denne ordning er erhvervelser og goder, som hver af ægtefællerne opnår, fælles. Ægtefællernes egne (personlige) aktiver omfatter hovedsagelig aktiver, der er bragt med ind i ægteskabet, aktiver, der er erhvervet vederlagsfrit under ægteskabet, eller aktiver, der er modtaget som erstatning for personlige aktiver. Den hovedbopæl, der er erhvervet før ægteskabets indgåelse, er omfattet af en særlig ordning, hvorefter bopælen i modsætning til øvrige aktiver, der er erhvervet inden ægteskabets indgåelse (som stadig er personlige), bliver fælles i forhold til betalinger, der efterfølgende foretages med de fælles aktiver. I tilfælde af tvivl formodes formuefællesskab. Ordningen for hæftelse for gæld med de fælles aktiver (*régimen de responsabilidad de los bienes gananciales*) reguleres på samme måde og omfatter formue, der hidrører fra ægtefællernes normale udøvelse af deres erhverv, håndværk eller fag. Hver ægtefælle hæfter i første omgang alene for sin personlige gæld, og kun ægtefællens personlige aktiver kan anvendes til at indfri gælden, men hvis denne ikke er tilstrækkelig, kan kreditorerne gøre udlæg i de fælles aktiver. I så fald kan den anden ægtefælle anmode om opløsning af akkvisitionsfællesskabet (*sociedad de gananciales*), og der kan kun gøres udlæg i den gældsattes ægtefælles andel af de fælles aktiver. Ægteskabet er herefter omfattet af ordningen med fuldstændigt særeje (*régimen de separación de bienes*). Fælles aktiver forvaltes i fællesskab (selv om den daglige husførelse (*potestad doméstica*) kan udføres af begge ægtefæller). Personlige aktiver forvaltes af den ægtefælle, der ejer de pågældende aktiver (hvis der er tale om en fælles bolig, som kun tilhører den ene ægtefælle, skal den anden ægtefælle dog give samtykke, ellers er en retskendelse påkrævet). Begge ægtefæller skal give samtykke til overdragelsen af eller sikkerhedsstillelsen i fælles aktiver.

Aragonien: den aragonske ordning med formuefællesskab (*consorcio conyugal aragonés*). Denne ordning er reguleret i artikel 210 ff. i den civile lovbog for den selvstyrede region Aragonien (*Código de Derecho Foral de Aragón*). Under denne ordning er erhvervelser og goder, der hidrører fra ægtefællernes arbejde, aktiviteter eller fra afkast på deres aktiver, fælles. Ægtefællernes egne (personlige) aktiver omfatter hovedsagelig aktiver, der er bragt med ind i ægteskabet, aktiver, der er erhvervet vederlagsfrit under ægteskabet, eller aktiver, der er modtaget som erstatning for personlige aktiver. I tilfælde af tvivl formodes formuefællesskab. Efter aragonsk civilret er aktiver, der er erhvervet før ægteskabets indgåelse, herunder hovedbopælen, stadig personlige, medmindre betalingen af hele prisen er blevet udsendt og betales fuldt ud efter ægteskabets indgåelse med fælles midler. Ordningen for hæftelse for gæld med de fælles aktiver (*régimen de responsabilidad de los bienes consorciales*) reguleres som følger: Hvis gælden er stiftet af den ene af ægtefællerne,

hæfter ægtefællen alene med sin personlige formue. Hvis de personlige aktiver ikke er tilstrækkelige, og hvis der søges fyldestgørelse i de fælles aktiver for en gæld, som er stiftet af den ene af ægtefællerne, kan den anden ægtefælle udøve sin ret til at beskytte værdien af sin egen del af de fælles aktiver ved at begære formuefællesskabet opløst, dog udelukkende med det formål at fastsætte den værdi, der skal beskyttes, uden at formuefællesskabet ophører. Det bør nævnes, at den efterlevende ægtefælle har en brugsret (*usufructo viudal aragonés*) ifølge aragonsk ret, der — selv om det er en arveret — også er et tilsagn om en ret til ægtefællens ejendom (*derecho expectante de viudedad*).

Catalonien: særeje (*separación de bienes*) (artikel 232-1 i den catalanske civile lovbog (*Código Civil de Cataluña*)). Under denne ordning har ægtefællen ejendomsret, brugsret og fri råderet over hele sin formue og forvalter denne. Hvis det er vanskeligt at afgøre, hvilken af ægtefællerne der er indehaver af et aktiv eller en rettighed, anses aktivet eller rettigheden for at tilhøre dem begge i to lige store udelelige dele. Det formodes imidlertid, at genstande, som tjener til en ægtefælles personlige brug og ikke har en stor værdi, og genstande, som anvendes direkte i udøvelsen af ægtefællens erhverv, tilhører ægtefællen.

Balearerne: særeje (*separación de bienes*) (artikel 3 i den baleariske civile lovbog (*Compilación de Derecho Civil de las Islas Baleares*) for Mallorca, artikel 65 for Menorca og artikel 67 for Ibiza og Formentera). Under denne ordning er en ægtefælles personlige formue den formue, der tilhørte ægtefællen på tidspunktet for ægteskabets indgåelse, og de aktiver, som ægtefællen erhverver under ægteskabet.

Navarra: formuefællesskab (*conquistas*) (lov nr. 87 ff. i lovbogen *Fuero Nuevo de Navarra*). Under denne ordning omfatter de fælles aktiver bl.a. aktiver, der erhverves af ægtefællerne under ægteskabet gennem arbejde eller enhver anden aktivitet, samt afkast eller andre indtægter fra den fælles og personlige formue. De personlige aktiver omfatter aktiver, der er erhvervet af en ægtefælle mod vederlag før ægteskabets indgåelse, selv om erhvervelsen eller modydelsen under ægteskabet helt eller delvist blev betalt med den anden ægtefælles eller formuefællesskabets midler eller med de midler, der blev erhvervet mod vederlag før eller under ægteskabet. Al formue, der ikke kan dokumenteres som personlig formue, betragtes som fælles formue. Den fælles bolig med indbo er omfattet af en særlig ordning, når erhvervelsen eller den fulde eller delvise betaling heraf er sket under ægteskabet, selv om ejendomsretten blev erhvervet inden ægteskabets indgåelse. Hvis hele betalingen blev foretaget af den ene ægtefælle alene, indgår den fælles bolig og indboet i ægtefællens personlige formue. Hvis betalingen er foretaget med midler fra begge ægtefællernes personlige formue, ejer de hver en andel af den fælles bolig og indboet i forhold til deres respektive bidrag. Hvis betalingen er foretaget med midler fra en af eller begge ægtefællernes private aktiver og med midler fra de fælles aktiver, skal samejet stå i forhold til den enkelte ægtefælles og formuefællesskabets bidrag. Ordningen for forvaltning af og hæftelse for gæld med de fælles aktiver og personlig formue er også reguleret. I tilfælde af privat gæld kan kreditoren begære udlæg i fælles aktiver, hvis den gældsatte ægtefælles personlige formue ikke er tilstrækkelig, hvilket meddeles den anden ægtefælle. Hvis ægtefællen ikke reagerer, gøres der udlæg i de fælles aktiver. Den gældsatte ægtefælles andel i de fælles aktiver nedsættes med værdien af disse aktiver, når ægtefællen udtager dem til sine private aktiver, eller når formuefællesskabet opløses. Den anden ægtefælle kan dog senest ni dage efter meddelelsen om udlæg anmode om, at der ikke gøres udlæg i fælles aktiver, men i den gældsatte ægtefælles resterende aktiver, som den gældsatte ægtefælle modtager ved opløsningen af formuefællesskabet, i hvilket tilfælde udlægget vil medføre opløsning af formuefællesskabet og bodeling og herefter anvendelse af særejeordningen.

País Vasco (Baskerlandet): Hvis begge ægtefæller bor i provinserne Vizcaya, Aramaio eller Llodio, er ægteskabet omfattet af ordningen med fuldstændigt formuefællesskab (*régimen de comunicación foral de bienes*). Hvis kun en af ægtefællerne har regionalt statsborgerskab i Vizcaya, Aramaio eller Llodio, anvendes denne ordning, hvis det er ægtefællernes første fælles sædvanlige opholdssted, og i modsat fald anvendes ordningen på det sted, hvor ægteskabet blev indgået. I andre dele af Baskerlandet anvendes formueordningen med akkvisitionsfællesskab (*sociedad de gananciales*) som fastsat i den civile lovbog (artikel 127 ff. i den civile lovbog for den selvstyrende region Baskerlandet (*Ley de Derecho Civil Foral del País Vasco*)). Under ordningen med fuldstændigt formuefællesskab (*régimen de comunicación foral de bienes*) deles alle aktiver, rettigheder og aktier, uanset oprindelse, som tilhører en af ægtefællerne, og som er erhvervet på enhver vis, ligeligt mellem ægtefællerne. Dette gælder for aktiver, der er bragt ind i og erhvervet under ægteskabet, uanset hvor aktiverne befinder sig. På trods af denne i princippet fuldstændige karakter er der forskellige formuefællesskaber, afhængigt af årsagen til opløsningen. Hvis ægteskabet opløses ved en af ægtefællernes død, og der er børn i ægteskabet, er formuefællesskabet således fuldstændigt. Hvis ægteskabet derimod opløses som følge af en af ægtefællernes død, uden at der er børn i ægteskabet, eller hvis ægteskabet opløses af andre årsager (f.eks. skilsmisse), begrænses formuefællesskabet til fælles aktiver og aktiver, der er erhvervet mod vederlag, og omfatter ikke aktiver, der er bragt ind i ægteskabet, og aktiver, der er modtaget vederlagsfrit.

Galicien: formuefællesskab (*gananciales*) (artikel 171 i Galiciens regionale civile lovbog (*Ley de Derecho Civil de Galicia*)).

2 Hvordan kan ægtefæller tilrettelægge deres indbyrdes formueforhold? Hvilke formelle krav er der i dette tilfælde?

Ja.

Ægtefællerne kan vælge en formueordning og således ikke blive omfattet af ovennævnte standardordning. De skal i så fald indgå en ægtepagt i form af et officielt bekræftet dokument oprettet for notar (artikel 1280 og 1315 i den civile lovbog), som skal indføres i civilregistret. Notaren fremsender på dagen for indgåelsen af ægtepagten en elektronisk bekræftet kopi af det offentlige dokument til det kompetente civilregister med henblik på registrering af ægtepagten (artikel 60 i civilregisterloven (*Ley del Registro Civil*)).

Ægtefællerne kan ligeledes ændre deres formueordning under ægteskabet under overholdelse af de samme formkrav (artikel 1331 i den civile lovbog), men det må ikke berøre tredjemands rettigheder (artikel 1317 i den civile lovbog).

Dette er også muligt i de selvstyrende regioner, som har indført civile bestemmelser for ægteskaber, nemlig artikel 231-10 ff. i den catalanske civile lovbog (*Código Civil de Cataluña*), artikel 3 i den baleariske civile lovbog (*Compilación de Derecho Civil de las Islas Baleares*) for Mallorca og Menorca (*capítulos*) og artikel 66 for Ibiza og Formentera (*espolits*), artikel 125 ff. i Baskerlandets civile lovbog (*Ley de Derecho Civil Vasco*), artikel 171 ff. i Galiciens civile lovbog (*Ley de Derecho Civil de Galicia*), artikel 185 i lovbogen for den selvstyrende region Aragonien (*Código de Derecho Foral de Aragón*) og lov nr. 78 ff. i den civile lovbog for den selvstyrende region Navarra (*Compilación del Derecho Civil Foral de Navarra*).

3 Er der begrænsninger for, hvordan ægtefæller kan tilrettelægge deres indbyrdes formueforhold?

Ægtefællerne kan frit vælge en af de formueordninger til regulering af deres formueforhold, der er fastsat i spansk civilret (hvor der redegøres nærmere for den gældende ordning for formueforholdet mellem ægtefæller, hvis der ikke er oprettet en ægtepagt, og for de øvrige formueordninger, som parterne kan vælge) eller i lovgivningen i enhver anden stat. De må dog aldrig aftale bestemmelser, der er i strid med loven eller sædeligheden, eller som begrænser ligestillingen af ægtefællernes rettigheder (artikel 1328 i den civile lovbog og artikel 14 i den spanske forfatning).

4 Hvilke retsvirkninger har skilsmisse, separation eller ægteskabsopløsning for formueforholdet mellem ægtefællerne?

Omstødelse af ægteskab, separation og skilsmisse bringer formueforholdet mellem ægtefællerne til ophør. Dette er fastsat i de forskellige bestemmelser vedrørende de forskellige formueordninger mellem ægtefæller (f.eks. artikel 1392 i den civile lovbog om ordningen med akkvisitionsfællesskab (*sociedad de gananciales*) eller artikel 1415 i den civile lovbog om ordningen med formuefællesskab (*régimen de participación*)).

Ordninger med akkvisitionsfællesskab (*regímenes de comunidad*) opløses efter den procedure, der er fastsat i den spanske civile retsplejelov (*Ley de enjuiciamiento civil*). I så fald skabes en form for formuefællesskab mellem ægtefællerne, der adskiller sig fra de andre ordninger for formueforholdet mellem ægtefæller og er underlagt en særlig juridisk ordning for formueforholdet mellem ægtefæller, så længe ovennævnte formuefællesskab består, og indtil formuefællesskabet deles i boslodder til ægtefællerne under opløsningen og bodelingen.

Akkvisitionsfællesskabet (*sociedad de gananciales*) kan opløses efter fælles overenskomst mellem ægtefællerne efter de nærmere bestemmelser i artikel 1392-1410 i den civile lovbog for en notar eller, hvis dette ikke er muligt, for den ret, der behandler sagen, i overensstemmelse med den spanske retsplejelov (artikel 806 ff.).

I forbindelse med ordningen med særeje (*régimen de separación de bienes*) er det ikke nødvendigt at opløse formueordningen, da ægtefællernes aktiver indgår som særeje. Aktiver, der tilhører begge ægtefæller lige fra begyndelsen, er omfattet af en samejeordning (*régimen de copropiedad*), der kører videre på de samme betingelser efter ugyldiggørelse, separation eller skilsmisse, uden at dette berører ægtefællernes mulighed for at kræve bodeling (som i alle sager med sameje).

5 Hvilke konsekvenser har det for formueforholdet mellem ægtefællerne, hvis en af dem afgår ved døden?

Dødsfald bringer ligeledes formueforholdet mellem ægtefællerne til ophør. Dette er fastsat i de forskellige bestemmelser vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller (f.eks. artikel 1392 i den civile lovbog sammenholdt med lovbogens artikel 85 om ordningen med akkvisitionsfællesskab (*sociedad de gananciales*) eller artikel 1415 i den civile lovbog om ordningen med formuefællesskab (*régimen de participación*)).

Den efterlevende ægtefælle har visse rettigheder, alt efter hvilken lov der finder anvendelse på skiftet, dog med forbehold af de testamentariske dispositioner, som den afdøde ægtefælle måtte have truffet. Tilsvarende har den anden ægtefælle visse rettigheder, hvis ægtefællen afgår ved døden uden testamente.

For at afgøre, hvilke civile bestemmelser der skal anvendes:

— Når ægtefællerne har tilknytning til flere medlemsstater, følges bestemmelserne i artikel 36 i forordning (EU) nr. 650/2012, og når den lov, der skal anvendes i henhold til ovennævnte artikel, er spansk lov, følges de civile bestemmelser i den pågældende selvstyrende region, afhængigt af den tilknytning, som den pågældende ægtefælle måtte have til en selvstyrende region, der har indført civile bestemmelser på området.

— I tilfælde af arv uden en udenlandsk komponent er de rettigheder, der tildeles den efterlevende ægtefælle — også selv om arvesagen er omfattet af civile bestemmelser om afdødes regionale statsborgerskab på dødstidspunktet — omfattet af samme lov som den, der regulerer virkningerne af ægteskabet, uden at dette berører tvangsarven til slægtninge i nedstigende linje (artikel 16 og artikel 9, stk. 8, i den civile lovbog).

Den efterlevende ægtefælles rettigheder analyseres nedenfor i lyset af de forskellige gældende civile bestemmelser i Spanien, alt efter om afdøde har truffet dispositioner (normalt i testamente) eller er afgået ved døden uden testamente.

— Hvis afdøde har oprettet testamente:

Den civile lovbog finder anvendelse (medmindre gældende ret er lovgivningen i Aragonien, Catalonien, Balearerne, Navarra, Baskerlandet eller Galicien). Ifølge den civile lovbog har den efterlevende ægtefælle ret til det samme minimum, som hvis ægtefællen afgik ved døden uden testamente, dvs. brugsret til en tredjedel af aktiverne i boet, hvis der er børn eller slægtninge i nedstigende linje. Hvis der kun findes slægtninge i opstigende linje, har den efterlevende ægtefælle brugsret til halvdelen af boet. Hvis der ikke er nogen slægtninge i op- eller nedstigende linje, har den efterlevende ægtefælle brugsret til to tredjedele af boet (artikel 834 ff. i den civile lovbog).

Aragonien: Ved ægteskabets indgåelse får ægtefællerne brugsret (*usufructo de viudedad*) til alle den først afdødes ægtefælles aktiver (artikel 271 i den civile lovbog for den selvstyrende region Aragonien). Denne ret (der er omfattet af familieretten og ikke arveretten) indehaves af ægtefæller, der er omfattet af den aragonske ordning med formuefællesskab (*régimen económico matrimonial consorcial aragonés*), også selv om deres regionale statsborgerskab efterfølgende ændrer sig, med undtagelse af den tvangsarv, der er fastsat i arveretten. Den efterlevende har ligeledes brugsret, hvis den afdøde ægtefælle på dødstidspunktet havde regionalt statsborgerskab i den selvstyrende region Aragonien.

Balearerne: I Mallorca og Menorca har den efterlevende ægtefælle en universel brugsret, hvis arveladers forældre ikke lever mere. Brugsretten omfatter to tredjedele af aktiverne i boet, hvis arveladers forældre er i live, og halvdelen, hvis der er slægtninge i nedstigende linje (artikel 45 i den civile lovbog for den selvstyrende region Balearerne). I Ibiza og Formentera betragtes den efterlevende ægtefælle ikke som tvangsarving (*legitimario*).

Catalonien: Den efterlevende ægtefælle, som ikke har økonomiske ressourcer, har ret til en fjerdedel af aktiverne i boet (artikel 452-1 i den catalanske civile lovbog). Den efterlevende ægtefælle har også andre rettigheder over indbo i hjemmet, som tilhører ægtefællen, og som ikke medtages i boet (artikel 231-30 i den catalanske civile lovbog), og over den fælles bolig. Mere specifikt med hensyn til familiens bopæl finder begrebet sørgeår (*año de viudedad*) anvendelse, hvilket er den efterlevende ægtefælles ret til fortsat at benytte det fælles hjem og modtage midler fra boet til underhold ét år efter arveladers død (artikel 231-31 i den catalanske civile lovbog).

Galicien: Den efterlevende ægtefælle har brugsret til halvdelen af aktiverne i boet (artikel 228 ff. i Galiciens civile lovbog).

Navarra: Den efterlevende ægtefælle får en universel brugsret til alle afdødes aktiver og rettigheder ved ægtefællens død (forudsat at afdøde havde regionalt statsborgerskab i den selvstyrende region Navarra på dødstidspunktet) (*Ley 253 Fuero Nuevo de Navarra*).

Pais Vasco (Baskerlandet): Den efterlevende ægtefælle eller samlever har brugsret til halvdelen af alle afdødes aktiver, hvis der er slægtninge i nedstigende linje. Hvis der ikke er nogen slægtninge i nedstigende linje, har den efterlevende ægtefælle brugsret til to tredjedele af disse aktiver (artikel 52 i den civile lovbog for den selvstyrende region Baskerlandet). Denne bestemmelse finder ikke anvendelse i Ayala-dalen (kommunerne Ayala, Amurrio, Okondo og byerne Retes de Tudela, Santacoloma og Sojogut i kommunen Arteizinega, artikel 89 i den civile lovbog for den selvstyrende region Baskerlandet), hvor der er testamentarisk frihed. Den finder heller ikke anvendelse i Vizcaya, Aramaio og Llodio, hvor der fortsat gælder særlige regler for aktiver, der skal leveres tilbage til slægtninge i opstigende linje (*bienes troncales*) (artikel 61 ff. i den civile lovbog for den selvstyrende region Baskerlandet).

— Hvis afdøde ikke har oprettet testamente (intestatar):

Den civile lovbog (som finder anvendelse, medmindre den gældende lov er loven i Aragonien, Catalonien, Balearerne, Navarra, Baskerlandet eller Galicien): Den efterlevende ægtefælle har brugsret til en tredjedel af aktiverne i boet, hvis der er børn eller slægtninge i nedstigende linje, til halvdelen af aktiverne i boet, hvis der kun er slægtninge i opstigende linje, og ægtefællen er enearving, hvis der ikke er nogen slægtninge i op- eller nedstigende linje (artikel 834 ff. og artikel 944 i den civile lovbog).

Aragonien: Den efterlevende ægtefælle arver de aktiver, der ikke skal leveres tilbage til slægtninge i opstigende linje (*bienes no troncales*) efter slægtninge i opstigende linje, uden at dette berører den brugsret, der er nævnt i afsnittet vedrørende testamentsarv, som ægtefællen altid har (artikel 517 i lovbogen for den selvstyrende region Aragonien). De såkaldte "*bienes troncales*" er aktiver, der har stået i hjemmet eller hos den afdødes familie i to generationer umiddelbart forud for afdødes generation, uanset deres oprindelse eller erhvervelsesmåden, og aktiver, der er overdraget vederlagsfrit til den afdøde af afdødes slægtninge i opstigende linje eller slægtninge til og med sjette led. Disse aktiver overføres til bestemte slægtninge (*parientes troncales*) som defineret i artikel 526 i lovbogen for den selvstyrende region Aragonien.

Balearerne: Bestemmelserne i den civile lovbog (jf. ovenfor) finder anvendelse, idet den efterlevende ægtefælle i Mallorca og Menorca stadig har en universel brugsret, hvis arveladers forældre ikke lever mere, og en brugsret til to tredjedele af aktiverne i boet, hvis arveladers forældre er i live, eller til halvdelen, hvis der er slægtninge i nedstigende linje.

Catalonien: Hvis der ikke er nogen slægtninge i nedstigende linje, arver den efterlevende ægtefælle alle aktiverne i boet før arveladers slægtninge i opstigende linje (artikel 441-2 og 442-3 i den catalanske civile lovbog). Hvis den afdøde ægtefælle efterlader børn eller slægtninge i nedstigende linje, har den efterlevende ægtefælle en universel brugsret til aktiverne i boet (artikel 441-2 og 442-3 i den catalanske civile lovbog).

Galicien: Den ordning, der er fastsat i den civile lovbog (artikel 267 i Galiciens civile lovbog), finder anvendelse.

Navarra: Den efterlevende ægtefælle arver de såkaldte "*bienes no troncales*" efter søskende og slægtninge i opstigende linje. Med hensyn til "*bienes troncales*" får den efterlevende ægtefælle en universel brugsret til alle afdødes aktiver og rettigheder ved ægtefællens død (forudsat at afdøde havde regionalt statsborgerskab i den selvstyrende region Navarra på dødstidspunktet) (*Ley 304 ss Fuero Nuevo de Navarra*).

País Vasco (Baskerlandet): Med hensyn til "*bienes troncales*" kan de to ægtefæller eller samlevere kun arve fast ejendom, som ægtefællerne har erhvervet under ægteskabet (artikel 66 i den civile lovbog for den selvstyrende region Baskerlandet). Med hensyn til "*bienes no troncales*" arver den efterlevende ægtefælle, hvis der ikke er nogen slægtninge i nedstigende linje (artikel 110 ff. i den civile lovbog for den selvstyrende region Baskerlandet).

6 Hvilken myndighed har kompetence til at træffe afgørelse i en sag vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller?

Førsteinstansretten (*Juzgado de Primera Instancia*) har kompetence til at påkende sager om ugyldighed, separation eller skilsmisse eller om opløsning af formueordningen af en af de fastsatte civile retlige grunde (artikel 807 i den civile retsplejelov).

I retskredse med særlige familieretlige domstole har disse domstole kompetence til at behandle sager om opløsning af formueordningen mellem ægtefællerne og bodeling, selv om det ikke følger af en forudgående sag om ugyldighed, separation eller skilsmisse.

7 Hvilke virkninger har formueforholdet mellem ægtefæller for retsstillingen mellem en ægtefælle og en tredjepart?

Generelt og ifølge de almindelige civile bestemmelser fastslår artikel 1373 i den civile lovbog, at den enkelte ægtefælle hæfter for sin egen gæld i forhold til tredjemand med sin personlige formue, men hvis ægtefællens personlige formue ikke er tilstrækkelig til at indfri gælden, kan kreditor (tredjemand) begære udlæg i fælles aktiver. På denne baggrund kan den ikkegældsatte ægtefælle kræve, at der i stedet for at gøre udlæg i fælles aktiver gøres udlæg i den gældsattes ægtefælles andel af formuefællesskabet, i hvilket tilfælde udlægget vil medføre opløsning af akquisitionsfællesskabet (*Sociedad de gananciales*).

Den civile retsplejelov indeholder en tilsvarende bestemmelse om fuldbyrdelse, når gælden er personlig, og akquisitionsfællesskabet alligevel hæfter for gælden.

I henhold til artikel 1365 i den civile lovbog kan de fælles aktiver anvendes til at indfri gæld til kreditor (tredjemand), der er stiftet af en af ægtefællerne: 1. i forbindelse med den daglige husførelse (*potestad doméstica*) eller forvaltningen eller afhændelsen af fælles aktiver efter loven eller en ægtepagt og 2. i forbindelse med ægtefællernes udøvelse af deres erhverv, håndværk eller fag eller daglige forvaltning af deres personlige ejendom.

Handelsloven (*Código de Comercio*) indeholder også bestemmelser om de situationer, hvor den ene af ægtefællerne er erhvervsdrivende.

Med hensyn til sikkerhedsstillelse i eller overdragelse af fælles ejendom er begge ægtefællers samtykke påkrævet, medmindre andet er fastsat i ægtepagten. Hvis overdragelsen var vederlagsfri (f.eks. en gave), er en overdragelse, der kun er foretaget af den ene af ægtefællerne, ugyldig.

Af hensyn til handelssikkerheden fastslås det imidlertid i den civile lovbog, at forvaltning af aktiver og overdragelse af penge eller værdipapirer er gyldige dispositioner, når de foretages af den ægtefælle, i hvis navn de er registreret, eller som ejer dem.

Med hensyn til registreret fast ejendom skal ægtefællernes navn og formueforholdet mellem ægtefællerne angives, således at tredjemand kan finde disse oplysninger i ejendomsregistret, således at ejendommen kan registreres i ægtefællens navn, og den erhvervede ret får virkninger for de nuværende eller fremtidige rettigheder under formueordningen. Hvis registret ikke indeholder oplysninger herom, bevarer den tredjemand, der handler i god tro og erhverver ejendom mod vederlag fra den person, der ifølge registret har ret til at overdrage den, ejendomsretten til den erhvervede ejendom.

8 En kort beskrivelse af proceduren for opdeling, herunder deling, fordeling og afvikling, af formueforholdet mellem ægtefæller i denne medlemsstat.

Reglerne for denne procedure er fastsat i artikel 806 ff. i den civile retsplejelov (*Ley de Enjuiciamiento Civil*). Den omfatter følgende trin:

a) Udarbejdelse af en fortegnelse over aktiverne i formuefællesskabet.

Denne fase kan gennemføres samtidig med sager om ugyldighed, separation eller skilsmisse eller opløsning af formueordningen mellem ægtefællerne, selv om den i praksis finder sted, når der er truffet endelig afgørelse om opløsning af formueordningen.

Anmodningen skal ledsages af et forslag til fortegnelse. Der afholdes møde med en justitssekretær (*Letrado de la Administración de Justicia*), hvor fortegnelsen udarbejdes i fællesskab på grundlag af forslaget. I tilfælde af uenighed om et aktiv skal der gives møde for en dommer, som træffer en afgørelse, der kan appelleres.

b) Bodeling.

Denne fase kan først indledes, når afgørelsen om opløsning af formueordningen er endelig. Den indledes med et forslag til bodeling og møde for justitssekretæren, således at ægtefællerne kan nå til enighed om betaling af den godtgørelse og tilbagebetaling, som de skal have, og en forholdsmæssig deling af de resterende aktiver i boslodder.

Hvis der ikke kan opnås enighed, udpeges en bobestyrer (*contador partidor*) til at gennemføre bodelingen. Når forslaget er udarbejdet, kan ægtefællerne acceptere det eller gøre indsigelse, og i så fald indbringes sagen for domstolene, som træffer en afgørelse, der kan appelleres.

c) Overdragelse af aktiver og opførelse i ejendomsregistret.

Når bodelingen er endelig godkendt, og boslodderne er fastsat, skal justitssekretæren udlevere aktiverne og udstede adkomstdokumenter til begge ægtefæller.

Ud over denne procedure findes der en forenklet procedure for notar, hvis bodelingen sker efter fælles overenskomst mellem ægtefællerne eller mellem den efterlevende ægtefælle og arvingerne efter den afdøde i overensstemmelse med bestemmelserne i den civile lovbog.

Hvis bodelingen omfatter fast ejendom, kan både den bekræftede kopi af afgørelsen om godkendelse af bodelingen og afgørelsen om bodelingen eller det offentlige dokument om opløsning af formuefællesskabet opføres i ejendomsregistret i begge tilfælde.

9 Hvilken procedure og hvilke dokumenter eller oplysninger kræves der normalt for at registrere fast ejendom?

Dokumenter og aftaler vedrørende ejerskab og andre tinglige rettigheder vedrørende fast ejendom kan indføres i ejendomsregistret (*Registro de la Propiedad*). Disse dokumenter skal oprettes for notar og indgives til ejendomsregistret på det sted, hvor den faste ejendom er beliggende, og herefter skal der betales skatter og afgifter.

De skal forelægges som officielt bekræftede dokumenter ledsaget af en attest fra det spanske civilregister (hvis ægteskabet blev registreret dér) med en bekræftelse af formueordningens ophør, således at den kan få retsvirkning over for tredjemand. Hvis det originale dokument er udstedt i udlandet, skal det legaliseres og eventuelt oversættes, hvis civilregistret anmoder herom. Denne ordning finder ikke anvendelse på juridiske dokumenter og retsafgørelser, der er omfattet af EU-regler, og som anvendes i overensstemmelse med disse regler.

Sidste opdatering: 01/02/2023

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Ægtefællers formueforhold - Frankrig

1 Findes der i denne medlemsstat en lovbestemt ordning om formueforholdet mellem ægtefæller? Hvad foreskriver den?

Formueforholdet mellem ægtefæller betegner alle de retsregler, der har til formål at regulere formueforholdet mellem ægtefæller og i forhold til tredjemand. Det omfatter de regler, der finder anvendelse på ægtefællerne for så vidt angår deres beføjelser og ejerskab over aktiverne, mens formueforholdet er i kraft og ved formueforholdets opløsning i tilfælde af dødsfald eller skilsmisse.

Når ægtefællerne ikke har reguleret formueforholdet ved en ægtepagt, er de underlagt den lovbestemte formueordning med akkvisitionsfællesskab, som er fastlagt i den civile lovbogs artikel 1401 ff.

Under denne lovbestemte formueordning skelnes der mellem tre formuemasser: hver ægtefælles egen formue (særeje) og de fælles aktiver (fælleseje).

Ægtefællernes særeje består af de aktiver, som de hver især ejede forud for ægteskabets indgåelse, og dem, som de hver især har erhvervet under ægteskabet ved arv, testamentariske dispositioner over løsøre og gaver (den civile lovbogs artikel 1405). Også visse aktiver af personlig karakter (som f.eks. tøj, erstatningskrav for fysisk eller psykisk skade osv.), som er omhandlet i den civile lovbogs artikel 1404, anses for særeje. Aktiver, der er erhvervet som tilbehør til eller i bytte for et aktiv under særeje, opfattes også som særeje (den civile lovbogs artikel 1406 og 1407).

Fællesejet udgøres af de aktiver, som ægtefællerne sammen eller hver for sig har erhvervet under ægteskabet, herunder bl.a. ægtefællernes indkomst og løn. Der består endvidere en formodning om fælleseje i henhold til den civile lovbogs artikel 1402, som bestemmer, at alle aktiver anses for at være fælleseje, hvis det ikke kan bevises, at de er særeje.

Hver ægtefælle har i princippet ret til at forvalte de fælles aktiver og disponere over dem (den civile lovbogs artikel 1421). Begge ægtefæller skal imidlertid give deres samtykke til alvorligere retshandler, såsom retshandler vedrørende afhændelse af fælleseje uden vederlag, afhændelse af og stiftelse af tingslige rettigheder til fast ejendom, virksomhedsaktiver og ikkeomsættelige virksomhedsaktier osv. (den civile lovbogs artikel 1422 og 1424).

2 Hvordan kan ægtefæller tilrettelægge deres indbyrdes formueforhold? Hvilke formelle krav er der i dette tilfælde?

Hvad angår de materielle bestemmelser findes der et princip om ægtefællernes frihed til at indrette deres formueforhold. I den civile lovbogs artikel 1387 fastsættes det nemlig, at "loven kun regulerer det ægteskabelige forhold henset til aktiverne, når der ikke er indgået særlige aftaler, som ægtefællerne kan indgå, som de finder det hensigtsmæssigt, for så vidt som de ikke er i strid med sædeligheden eller deraf følgende bestemmelser".

Ægtefællerne kan således frit vælge deres formueordning under forudsætning af, at de overholder den "primære" ordnings bindende bestemmelser som fastsat i den civile lovbogs artikel 212 ff.

Den civile lovbog indeholder bestemmelser om flere ordninger, der kan indgås aftale om: almindeligt fælleseje (såsom det universelle fælleseje som fastlagt i den civile lovbogs artikel 1526), fuldstændigt særeje (den civile lovbogs artikel 1536 ff.), akkvisitionsfællesskab (samme lovs artikel 1569 ff.).

For så vidt angår de formelle bestemmelser skal aftalerne om formueforholdet mellem ægtefæller attesteres af en notar forud for ægteskabets indgåelse, ellers mister de deres gyldighed (den civile lovbogs artikel 1394 og 1395). De kan ændres ved et notaroprettet dokument efter de samme formelle bestemmelser på de betingelser, der fremgår af den civile lovbogs artikel 1397. Siden ikrafttrædelsen af lov nr. 2019-222 af 23. marts 2019 om programmeringsperioden 2018-2022 og reform af retsvæsenet er det muligt at ændre formueforholdet mellem ægtefæller, inden der er gået to år, og det er principielt ikke længere nødvendigt at få en ændring af formueforholdet godkendt af retten (med forbehold af indsigelser fra kreditorer eller voksne børn).

3 Er der begrænsninger for, hvordan ægtefæller kan tilrettelægge deres indbyrdes formueforhold?

Princippet om ægtefællernes frihed til at indrette deres formueforhold er begrænset af den primære ordnings bindende bestemmelser, som finder anvendelse på alle ordninger.

De fastsættes i den civile lovbogs artikel 212 ff. Blandt disse finder man bestemmelserne om beskyttelse af familiens bolig (artikel 215, stk. 3) samt reglerne vedrørende bidrag til de med ægteskabet forbundne udgifter (samme lovs artikel 214) og om solidarisk hæftelse for gæld, der er optaget med henblik på husholdningens drift (den civile lovbogs artikel 220).

4 Hvilke retsvirkninger har skilsmisse, separation eller ægteskabsopløsning for formueforholdet mellem ægtefællerne?

I tilfælde af skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab opløses og afvikles formueforholdet mellem ægtefæller.

Afviklingen af formueforholdet mellem ægtefæller sker ved en notar og består i at fastlægge og evaluere de aktiver og den gæld, der tilfalder de enkelte ægtefæller.

Notarens mellemkomst er imidlertid ikke obligatorisk, når der ikke er nogen fast ejendom, der skal deles.

Årsagerne til afvikling af fællesejet fremgår af den civile lovbogs artikel 1441. Det drejer sig om en af ægtefællernes død, dokumenteret fravær, skilsmisse, separation, bodeling og ændring af formueforholdet mellem ægtefæller.

For så vidt angår den dato, hvor skilsmissen får virkning – i tilfælde af skilsmisse efter fælles overenskomst – opløses ægteskabet på den dato, hvor skilsmisseaftalen, som er udfærdiget og underskrevet af parterne og medunderskrevet af deres advokater, bliver eksigibel. Hvis der er tale om retlig skilsmisse, er det på den dato, hvor skilsmisedommen får retskraft.

5 Hvilke konsekvenser har det for formueforholdet mellem ægtefællerne, hvis en af dem afgår ved døden?

Hvis en af ægtefællerne dør, udgør dette en årsag til opløsning af formueforholdet mellem ægtefæller. Denne opløsning indtræder på dødsdagen, både for forholdet mellem ægtefællerne og i forhold til tredjemand. For ægtefæller, som er gift under den lovbestemte formueordning, fastsætter den civile lovbogs artikel 1441, at formuefællesskabet opløses, når en af ægtefællerne dør.

Når en gift person dør, sker der således en afvikling på to niveauer: først af formueforholdet mellem ægtefællerne og dernæst af boet.

I henhold til den civile lovbogs artikel 763 har den længstlevende ægtefælle, hvis denne havde fast bopæl i en bolig, som tilhørte begge ægtefæller, eller som tilhører boet, gratis brugsret til boligen i et år. Det er en af ægteskabets virkninger.

6 Hvilken myndighed har kompetence til at træffe afgørelse i en sag vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller?

Det er retten i familieretlige sager, der er kompetent i sager om formueforhold mellem ægtefæller (lov nr. 2009-506 af 12.5.2009 om forenkling af lovgivningen, dekret nr. 2009-1591 af 17.12.2009 om proceduren ved retten i familieretlige sager i forbindelse med formueforhold mellem ægtefæller og sameje, cirkulære CIV/10/10 af 16.6.2010 om retten i familieretlige sagers kompetence i forbindelse med afvikling).

I forbindelse med en udenretlig skilsmisse efter fælles overenskomst tager aftalen mellem ægtefællerne form af et privatoprettet dokument medunderskrevet af parternes advokater, som opføres i en notars register (den civile lovbogs artikel 229-1). Ved skilsmisse efter fælles overenskomst skal formueforholdet mellem ægtefællerne afvikles på tidspunktet for skilsmissen. Aftalen skal indeholde en bodelingsoverenskomst, som skal være officielt bekræftet, hvis afviklingen vedrører aktiver, der kræver tinglysning (navnlig fast ejendom) (den civile lovbogs artikel 229-3). Her medvirker således begge parternes advokater og en notar.

Generelt deltager notaren altid ved afvikling af et formueforhold mellem ægtefæller, når afviklingen vedrører mindst ét aktiv, der kræver tinglysning.

Kun tvister og forhold, hvor der ikke er indgået aftale, afgøres af retten.

7 Hvilke virkninger har formueforholdet mellem ægtefæller for retsstillingen mellem en ægtefælle og en tredjepart?

Den civile lovbogs artikel 220, som er en bestemmelse under den primære ordning, der finder anvendelse uanset formueforholdet mellem ægtefællerne, regulerer forholdet mellem ægtefæller og tredjemand. Denne artikel opstiller et princip om ægtefællernes solidariske hæftelse for gæld, der er optaget med henblik på husholdningens drift: "Hver ægtefælle har beføjelse til alene at indgå aftaler, som vedrører husholdningens drift eller børnenes uddannelse. Hvis den ene ægtefælle optager gæld i dette øjemed, hæfter den anden solidarisk herfor. Denne solidariske hæftelse gælder imidlertid ikke for åbenlyst

overdrevene udgifter, når der henses til husholdningens forbrug, transaktionens hensigtsmæssighed eller uhensigtsmæssighed, og om den kontraherende tredjemand var i god eller ond tro. Den gælder heller ikke, hvis ikke begge ægtefæller har givet deres samtykke til en aftale om afbetalingskøb eller til et lån, medmindre lånet kun vedrører mindre beløb, som opfylder dagligdags behov, og det samlede beløb for sådanne lån, hvis der er optaget flere lån, ikke er åbenlyst overdrevet henset til husholdningens forbrug".

Under den lovbestede formueordning kan kreditorer i princippet kræve ægtefællernes gæld betalt fra fællesejet, jf. den civile lovbogs artikel 1413.

Kreditorerne kan imidlertid kun inddrive gæld stiftet af én ægtefælle i den anden ægtefælles indtjening og løn, hvis gælden er optaget med henblik på husholdningens drift eller børnenes uddannelse, som omhandlet i den civile lovbogs artikel 220 (den civile lovbogs artikel 1414).

Gæld kan heller ikke afvikles i fællesejet, når en af ægtefællerne alene har stillet en garanti eller optaget et lån. I sådanne tilfælde kan gælden kun opkræves fra den gældsatte ægtefælles særeje og indkomst, medmindre den anden ægtefælle har givet sit udtrykkelige samtykke (den civile lovbogs artikel 1415).

8 En kort beskrivelse af proceduren for opdeling, herunder deling, fordeling og afvikling, af formueforholdet mellem ægtefæller i denne medlemsstat.

Ved afvikling af et formueforhold mellem ægtefæller skal de forskellige formuemasser identificeres (særeje og fælleseje, udligningssummer og fordringer mellem ægtefæller, aktiver og passiver). Hvis der findes et bo, som skal deles, foretages delingen herefter med henblik på at fordele boets aktiver og værdier mellem ægtefællerne.

Under den lovbestede formueordning med akkvisitionsfællesskab deles formuefællesskabet principielt ligeligt mellem ægtefællerne. Parterne kan imidlertid have indgået aftale om en anden ulige fordeling i deres ægtepagt.

Formuefællesskabet kan enten deles mindeligt eller ved retten. Ved en mindelig ordning indgås der en bodelingsoverenskomst mellem ægtefællerne. Den har form af et notarpålyst dokument, hvis den vedrører aktiver, der kræver tinglysning. Boet deles ved retten, hvis ikke parterne kan nå til enighed om afviklingen eller om aktivernes fordeling. Retten træffer afgørelse om anmodninger om opretholdelse af samejet eller om præferentiel tildeling (den civile lovbogs artikel 831).

Hvad enten boet deles i mindelighed eller ved retten, afsluttes processen med, at boet inddrages i andele efter princippet om ligedeling, idet der er tale om en værdimæssig lighed. Dermed modtager parterne aktiver til den værdi, der svarer til deres rettigheder i samejet. Hvis ikke formuemassen gør det muligt at opdele boet i andele af lige stor værdi, kompenseres der herfor med et udligningsbeløb. Der kan i øvrigt ske præferentiel tildeling af visse aktiver i boet.

Bodelingen har deklaratorisk virkning. Det betyder, at de enkelte ægtefæller ved en retlig formodning anses for altid at have ejet aktiverne i deres andel af boet og for aldrig at have ejet boets øvrige aktiver.

9 Hvilken procedure og hvilke dokumenter eller oplysninger kræves der normalt for at registrere fast ejendom?

Ved bodeling i mindelighed vedrørende aktiver, der kræver tinglysning (med andre ord fast ejendom), skal dokumentet om afvikling og bodeling formaliseres hos en notar.

Den civile lovbogs artikel 710-1 fastsætter nemlig, at "enhver retshandel eller rettighed for at give anledning til tinglysningsformaliteterne skal fremgå af et dokument, som er officielt bekræftet af en notar med virksomhed i Frankrig, af en retsafgørelse eller af et officielt bekræftet dokument fra en administrativ myndighed".

Ægtefællerne skal her betale både en bodelingsafgift på 2,5 % af de delte aktivers nettoværdi og notarens udgifter og honorar.

Sidste opdatering: 09/03/2022

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Ægtefællers formueforhold - Italien

1 Findes der i denne medlemsstat en lovbestedt ordning om formueforholdet mellem ægtefæller? Hvad foreskriver den?

I Italien er den legale formueordning mellem ægtefæller formuefællesskabet, som fastsat i artikel 177 ff. i den civile lovbog.

Det legale formuefællesskab omfatter de aktiver, som ægtefællerne hver for sig eller sammen har erhvervet under ægteskabet, med undtagelse af personlige aktiver.

Ægtefællernes personlige aktiver er:

- 1) aktiver, de allerede ejede før ægteskabets indgåelse
- 2) aktiver, de har modtaget i gave eller arv efter ægteskabets indgåelse
- 3) aktiver, der udelukkende er til strengt personlig brug
- 4) aktiver, de bruger under udøvelsen af deres hverv
- 5) aktiver, de har fået i skadeserstatning, og ydelser, de har modtaget som følge af hel eller delvis uarbejdsdygtighed
- 6) aktiver, de har erhvervet med indtægter fra overførsel eller salg af personlige aktiver, når dette udtrykkeligt fremgår af købsaftalen.

Følgende er ligeledes omfattet af formuefællesskabet:

- 1) afkast af ægtefællernes personlige aktiver, som er opkrævet, men ikke brugt ved formuefællesskabets opløsning
- 2) indtægter fra ægtefællernes aktiviteter, som ikke er brugt ved formuefællesskabets opløsning
- 3) virksomheder, som ledes af begge ægtefæller, og som er oprettet efter ægteskabets indgåelse.

Ægtefællerne har hver især ret til at forvalte de fælles aktiver og til at lægge sag an for retshandler, der vedrører disse, mens denne ret tilfalder ægtefællerne i fællesskab i forbindelse med retshandler vedrørende ekstraordinær forvaltning.

I det legale formuefællesskab sker bodeling ved, at aktiver og passiver opdeles i lige store andele.

2 Hvordan kan ægtefæller tilrettelægge deres indbyrdes formueforhold? Hvilke formelle krav er der i dette tilfælde?

Ægtefællerne kan vælge en anden ordning, som for at være gyldig skal oprettes ved et officielt bekræftet dokument.

Hvis ægtefællerne vælger ordningen med særeje, kan dette valg ligeledes angives i vielsesattesten.

Ægtefællerne kan beslutte sig for at stifte en fond, hvortil de overfører fast ejendom eller bestemte tinglyste løsørengstande eller gældsbreve for at dække familiens behov (den civile lovbogs artikel 167).

Fonden kan stiftes af begge ægtefæller eller af en af ægtefællerne ved et officielt bekræftet dokument. Ellers kan fonden stiftes af tredjemand ved et officielt bekræftet dokument eller testamente.

Med hensyn til fondens ejerskab og forvaltning finder reglerne om det legale formuefællesskab (den civile lovbogs artikel 168) anvendelse.

3 Er der begrænsninger for, hvordan ægtefæller kan tilrettelægge deres indbyrdes formueforhold?

Ægtefællerne kan ikke generelt aftale, at deres formueforhold helt eller delvist reguleres af love, som de ikke er underlagt, eller af uskrevne retsregler, og indholdet af de aftaler, som de ønsker skal gælde for deres formueforhold, skal fastlægges præcist (den civile lovbogs artikel 161).

Enhver aftale vedrørende aktiver, som skal gives i medgift, er ugyldig (den civile lovbogs artikel 166a).

Hvis ægtefællerne indgår aftale om at ændre den legale formueordning, er følgende aktiver udelukket fra de fælles aktiver:

- 1) aktiver til strengt personlig brug
- 2) aktiver, som ægtefællerne bruger under udøvelsen af deres hverv
- 3) aktiver, som ægtefællerne har fået i skadeserstatning
- 4) ydelser modtaget som følge af hel eller delvis uarbejdsdygtighed.

Desuden er reglerne om det legale formuefællesskab med hensyn til aktivernes forvaltning og opdeling i lige store andele ufravigelige.

4 Hvilke retsvirkninger har skilsmisse, separation eller ægteskabsopløsning for formueforholdet mellem ægtefællerne?

Ved skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab ophæves det legale formuefællesskab.

5 Hvilke konsekvenser har det for formueforholdet mellem ægtefællerne, hvis en af dem afgår ved døden?

En ægtefælles død ophæver det legale formuefællesskab.

6 Hvilken myndighed har kompetence til at træffe afgørelse i en sag vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller?

Domsmyndigheden er kompetent i henhold til de almindelige bestemmelser.

7 Hvilke virkninger har formueforholdet mellem ægtefæller for retsstillingen mellem en ægtefælle og en tredjepart?

Aktiverne i det legale formuefællesskab kan ikke bruges til at opfylde forpligtelser, som en af ægtefællerne har påtaget sig inden ægteskabets indgåelse, eller forpligtelser i forbindelse med gaver og legater, som ægtefællerne har modtaget i løbet af ægteskabet, men ikke har overført til formuefællesskabet (den civile lovbogs artikel 187 og 188).

Aktiverne i det legale formuefællesskab kan bruges til at opfylde forpligtelser, som en af ægtefællerne har påtaget sig efter ægteskabets indgåelse ved handlinger, som rækker videre end ekstraordinær forvaltning, uden den andens nødvendige samtykke, når kreditorerne ikke kan fyldestgøres i den pågældendes personlige aktiver (den civile lovbogs artikel 189).

Når aktiverne i formuefællesskabet ikke er tilstrækkelige til at dække gælden, kan kreditorerne søge fyldestgørelse i begge ægtefællers personlige aktiver for op til halvdelen af gælden (den civile lovbogs artikel 190).

8 En kort beskrivelse af proceduren for opdeling, herunder deling, fordeling og afvikling, af formueforholdet mellem ægtefæller i denne medlemsstat.

I det legale formuefællesskab sker bodeling ved, at aktiver og passiver opdeles i lige store andele. Den dommer, der forestår bodelingen, kan under hensyntagen til børnenes tarv og forældremyndigheden over disse give en af ægtefællerne en brugsret til en del af de aktiver, der tilkommer den anden ægtefælle (den civile lovbogs artikel 194).

I forbindelse med bodelingen kan ægtefællerne hver især udtage de løsøregenstande, de ejede inden formuefællesskabets oprettelse, eller som de har modtaget ved arv eller i gave i den periode, hvor formuefællesskabet bestod.

Hvis ikke de pågældende løsøregenstande er at finde, kan ægtefællen stille krav om et beløb svarende til deres værdi, som skal dokumenteres, evt. ved fastsættelse af deres almindeligt kendte værdi, medmindre deres forsvinden skyldes brug eller ødelæggelse eller andet, som ikke kan lægges den anden ægtefælle til last (den civile lovbogs artikel 196).

9 Hvilken procedure og hvilke dokumenter eller oplysninger kræves der normalt for at registrere fast ejendom?

Aftaler om overdragelse af ejendomsretten til fast ejendom og i princippet alle retsakter, som stifter, overdrager eller ændrer tinglige rettigheder til fast ejendom, skal indføres i tingbogen. Denne regel er ufravigelig ved køb af fast ejendom under det legale formuefællesskab.

Den part, der anmoder om indførelsen, forelægger sammen med en kopi af adkomstdokumentet registratoren en meddelelse i to originaleksemplarer, hvoraf det også fremgår, hvilket formueforhold der består mellem ægtefællerne, hvis de er gift, i henhold til deres erklæring i dokumentet eller certifikatet fra den registerfører ved civilstandsregistret, der har anført formueordningen i vielsesattesten.

Andre formuerelaterede aftaler som dem, hvorved en bestemt fast ejendom, som kun tilhører den ene af ægtefællerne, overføres til formuefællesskabet, eller hvorved der stiftes en fond, som omfatter fast ejendom, skal ligeledes indføres i tingbogen.

Sidste opdatering: 21/12/2023

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Ægtefællers formueforhold - Letland

1 Findes der i denne medlemsstat en lovbestemt ordning om formueforholdet mellem ægtefæller? Hvad foreskriver den?

I Letland reguleres formueforholdet mellem ægtefæller af afdeling I ("Retligt formueforhold mellem ægtefæller"), underkapitel 4 ("Formueforhold mellem ægtefæller"), første del ("Familiere"), i den lettiske civillovbog (*Civillikums*), nærmere bestemt denne lovs artikel 89-110.

Hver ægtefælle bevarer som sin egen ejendom de formuegoder, som tilhørte den pågældende før ægteskabet, og dem, som vedkommende har erhvervet under ægteskabet. Alle formuegoder, som ægtefællerne har erhvervet i løbet af ægteskabet, tilsammen eller hver for sig, men ved hjælp af begge ægtefællers midler eller ved den anden ægtefælles handlinger, udgør fælles formuegoder for ægtefællerne. I tvivlstilfælde antages det, at det pågældende formuegode tilhører begge ægtefæller på lige fod.

Under ægteskabet har hver ægtefælle ret til at administrere og disponere over alle sine egne formuegoder, hvad enten ejendommen var ejet før ægteskabet eller blev erhvervet under ægteskabet. Ægtefællerne administrerer og disponerer i fællesskab over de fælles formuegoder. Efter aftale mellem ægtefællerne kan disse ejendele imidlertid også administreres af en af dem hver for sig. For at en ægtefælle kan disponere over sådanne aktiver, kræves der samtykke fra den anden ægtefælle.

Hver ægtefælles ejendom omfatter følgende:

formuegoder, der tilhørte en ægtefælle forud for ægteskabet, eller formuegoder, som ægtefællerne i en aftale har defineret som egne formuegoder

formuegoder, der er forbeholdt en af ægtefællernes personlige brug, eller som anvendes til selvstændig virksomhed

formuegoder, som en af ægtefællerne har erhvervet vederlagsfrit under ægteskabet

indtægter fra ægtefællens egen formue, som ikke overdrages for at opfylde familiens og den fælles husstands behov

formuegoder, der erstatter de i punkt 1-4 nævnte.

Bevisbyrden for særeje over visse specifikke aktiver påhviler den ægtefælle, som påberåber sig særejet. Den omstændighed, at fast ejendom er en ægtefælles ejendom, registreres i tingbogen.

2 Hvordan kan ægtefæller tilrettelægge deres indbyrdes formueforhold? Hvilke formelle krav er der i dette tilfælde?

Ægtefællerne kan fastsætte, ændre eller opløse deres formueforhold ved hjælp af en ægtepagt før eller under ægteskabet.

Parterne i en ægtepagt kan som et alternativ til et lovbestemt formueforhold mellem ægtefæller (civillovbogens artikel 89 ff.) anvende princippet om særeje under ægteskabet (civillovbogens artikel 117 ff.) eller anvende universelt fælleseje (artikel 124 ff.).

Hvis aftalen om formueforholdet mellem ægtefæller indeholder bestemmelser om universelt fælleseje, samles de formuegoder, der tilhørte hver af ægtefællerne før ægteskabet, og de aktiver, de hver især har erhvervet under ægteskabet, i en udelelig og fælles helhed, som under ægteskabet uden forskel tilhører begge ægtefæller. I en aftale om formueforholdet mellem ægtefæller, hvorved der indføres universelt fælleseje, afgør ægtefællerne efter

fælles overenskomst, hvem af dem der skal administrere det (en af ægtefællerne eller begge). Hvis administratoren er en af ægtefællerne, kan ægtefællerne med de begrænsninger, der er fastsat i artikel 128, administrere ejendommen uden at gøre rede for sine handlinger og disponere over den i eget navn, og han eller hun har pligt til at afholde familiens og den fælles husstands udgifter.

Selv om aftalen om formueforholdet mellem ægtefæller fastsætter princippet om fælleseje under ægteskabet, bevarer hver af ægtefællerne ikke blot de formuegoder, der tilhørte den pågældende særskilt før ægteskabets indgåelse, men kan også erhverve, administrere og disponere over dem individuelt uafhængigt af den anden ægtefælle.

3 Er der begrænsninger for, hvordan ægtefæller kan tilrettelægge deres indbyrdes formueforhold?

En ægtefælle kan overdrage forvaltningen af sin formue eller sin del af de fælles formuegoder til den anden ægtefælle, og den anden ægtefælle er forpligtet til at bevare og beskytte disse formuegoder med alle tilgængelige midler. Hvis ægtefællernes fælles faste ejendom er indført i tingbogen i en af ægtefællernes navn, antages det, at den anden ægtefælle har overdraget administrationen af sin andel af ejendommen til den ægtefælle, under hvis navn de er registreret.

Den ægtefælle, der administrerer den anden ægtefælles faste ejendom, skal ikke blot foretage de nødvendige reparationer, men også foretage forbedringer, for så vidt som indtægterne fra den anden ægtefælles ejendom tillader det.

Fast ejendom tilhørende den ene ægtefælle kan udlejes eller udleases af den anden ægtefælle for en periode på op til tre år, uden at aftalen indføres i tingbogen. For at en ægtefælle kan disponere over den anden ægtefælles ejendom, som vedkommende administrerer, på en sådan måde, at den pågældende kan handle ud over de sædvanlige rammer for administrationen, skal vedkommende indhente den anden ægtefælles samtykke.

Begge ægtefæller har pligt til at dække udgifterne til familien og den fælles husstand gennem ægtefællernes fælles formue. Hvis den fælles formue ikke er tilstrækkelig til at dække familiens behov, kan hver ægtefælle anmode den anden ægtefælle om at bidrage til udgifterne til familien og den fælles husstand på en måde, der står i et rimeligt forhold til vedkommendes økonomiske situation. Hvis ægtefællerne bor hver for sig, kan en af dem i givet fald kræve midler fra den anden ægtefælle, der står i et rimeligt forhold til sin økonomiske situation, med henblik på at sikre dem det velfærdsniveau, de tidligere har haft.

Medgift, der tildeles en kvinde i tilfælde af ægteskab af hendes forældre, slægtninge eller andre personer, tilhører kvinden, selv om den gives til manden.

Ægtefællernes personlige aktiver er:

aktiver, de allerede ejede før ægteskabets indgåelse

aktiver, de har modtaget i gave eller arv efter ægteskabets indgåelse

aktiver, der udelukkende er til strengt personlig brug

aktiver, som ægtefællerne bruger under uøvelsen af deres hverv

aktiver, de har fået i skadeserstatning, og ydelser, de har modtaget som følge af hel eller delvis uarbejdsdygtighed

aktiver, de har erhvervet med indtægter fra overførsel eller salg af personlige aktiver, når dette udtrykkeligt fremgår af købsaftalen.

Følgende er ligeledes omfattet af formuefællesskabet:

afkast af ægtefællernes personlige aktiver, som er opkrævet, men ikke brugt ved formuefællesskabets opløsning

indtægter fra ægtefællernes aktiviteter, som ikke er brugt ved formuefællesskabets opløsning

virksomheder, som ledes af begge ægtefæller, og som er oprettet efter ægteskabets indgåelse.

Ægtefællerne har hver især ret til at forvalte de fælles aktiver og til at lægge sag an for retshandler, der vedrører disse, mens denne ret tilfalder ægtefællerne i fællesskab i forbindelse med retshandler vedrørende ekstraordinær forvaltning.

4 Hvilke retsvirkninger har skilsmisse, separation eller ægteskabsopløsning for formueforholdet mellem ægtefællerne?

Formueforholdet mellem ægtefællerne ophører:

på grundlag af en aftale mellem ægtefællerne

i tilfælde af en af ægtefællernes død

i tilfælde af skilsmisse eller i forbindelse med et eksisterende ægteskab — på grundlag af en anmodning fra en af ægtefællerne — hvis den anden

ægtefælles gæld overstiger værdien af personens egen formue, eller hvis formuegoderne som følge af den anden ægtefælles handlinger sandsynligvis vil blive væsentligt reduceret eller fjernet.

Ved fordeling af ægtefællernes fælles formuegoder tages der hensyn til alle ægtefællernes formuegoder, som ikke anerkendes som en af ægtefællernes formuegoder, dvs. løsøre og fast ejendom, herunder alle accessoriske rettigheder, samt krav og gebyrer, der skal betales af ægtefællerne.

Fordelingen af ægtefællernes fælles formue sker på grundlag af de almindelige bestemmelser om fordeling af formuegoderne (artikel 731 ff.).

5 Hvilke konsekvenser har det for formueforholdet mellem ægtefællerne, hvis en af dem afgår ved døden?

Hvis det formueretlige forhold mellem ægtefællerne ophører som følge af en af ægtefællernes død, adskilles den efterlevende ægtefælles andel, og den afdøde ægtefælles andel overføres til dennes arvinger.

Den efterlevende ægtefælle arver efter afdøde, uanset hvilken form for ægteskabelig forbindelse der var gældende mellem ægtefællerne under ægteskabet.

Ægtefællen modtager barnets andel, hvis antallet af børn, der har givet udtryk for, at de vedkender sig arven, er mindre end fire, og modtager en fjerdedel af denne andel, hvis mindst fire børn har tilkendegivet, at de vedkender sig arven.

6 Hvilken myndighed har kompetence til at træffe afgørelse i en sag vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller?

De judicielle myndigheder er kompetente i henhold til de almindelige bestemmelser.

7 Hvilke virkninger har formueforholdet mellem ægtefæller for retsstillingen mellem en ægtefælle og en tredjepart?

Ægtefællerne skal opfylde deres fælles forpligtelser til at opfylde familiens eller den fælles husstands behov på grundlag af værdien af deres fælles ejendom, og hvis den fælles ejendom er utilstrækkelig, hæfter hver ægtefælle på grundlag af værdien af sin egen ejendom.

En ægtefælle skal opfylde sine individuelle forpligtelser til at opfylde familiens eller den fælles husstands behov på grundlag af værdien af sin egen formue, hvis ægtefællernes fælles formue er utilstrækkelig. Den anden ægtefælle hæfter kun for disse forpligtelser på grundlag af sin egen formue, hvis den modydelse, der modtages i henhold til vedkommendes forpligtelse, er blevet anvendt til at dække familiens eller den fælles husstands behov.

Ægtefællen hæfter for sine forpligtelser som følge af sine culpøse handlinger, først og fremmest på grundlag af sin egen formue, og, hvis dette ikke er tilstrækkeligt, på grundlag af den andel, som ægtefællen har i deres fælles formue.

En ægtefælle skal opfylde sine forpligtelser individuelt eller uden den anden ægtefælles samtykke, først på grundlag af sin egen formue, men, hvis dette ikke er tilstrækkeligt, på grundlag af sin andel af ægtefællernes fælles formue.

Den ene ægtefælles ejendom anvendes ikke til at opfylde den andens forpligtelser. Hvis der for den ene ægtefælles gæld indledes en inddrivelsesprocedure vedrørende den anden ægtefælles egne aktiver, kan den anden ægtefælle anmode om, at ejendommen frigøres fra inddrivelsesproceduren. Hvis der for den ene ægtefælles gæld indledes en inddrivelsesprocedure vedrørende ægtefællernes fælles aktiver, kan den anden ægtefælle anmode om deling af formuegoderne og frigørelse af sin del fra inddrivelsesproceduren.

Delingen af ægtefællernes fælles formue fratager ikke ægtefællernes kreditorer deres rettigheder. Rettigheder erhvervet af tredjemand forbliver i kraft.

8 En kort beskrivelse af proceduren for opdeling, herunder deling, fordeling og afvikling, af formueforholdet mellem ægtefæller i denne medlemsstat.

Hvis ægtefællernes fælles formue inden for rammerne af et eksisterende ægteskab er blevet delt, finder de bestemmelser, der fastsætter princippet om særeje under ægteskabet, anvendelse på formueforholdet (artikel 117 ff.).

Selv om aftalen om formueforholdet mellem ægtefæller fastsætter princippet om fællesjeje under ægteskabet, bevarer hver af ægtefællerne ikke blot de formuegoder, der tilhørte den pågældende særskilt før ægteskabets indgåelse, men kan også erhverve, administrere og disponere over dem individuelt uafhængigt af den anden ægtefælle.

9 Hvilken procedure og hvilke dokumenter eller oplysninger kræves der normalt for at registrere fast ejendom?

For at aftaler om formueforholdet mellem ægtefæller kan være bindende for tredjemand, skal de indføres i registret over formueforholdet mellem ægtefæller og, for så vidt angår fast ejendom, også i tingbogen.

Bevisbyrden for særeje over visse specifikke aktiver påhviler den ægtefælle, som påberåber sig særejet. Den omstændighed, at fast ejendom er en ægtefælles ejendom, registreres i tingbogen.

Den omstændighed, at fast ejendom er omfattet af fællesjeje, indføres i tingbogen. Begge ægtefæller kan anmode om, at de ejendomsrettigheder, der er omfattet af fællesjeje, indføres i tingbogen under begge ægtefællers navn.

Hvis ægtefællernes fælles formue inden for rammerne af et eksisterende ægteskab er blevet delt, finder de bestemmelser, der fastsætter princippet om særeje under ægteskabet, anvendelse på formueforholdet. Aftaler og retsafgørelser er bindende for tredjemand, efter at de er blevet indført i registret over formueforholdet mellem ægtefæller, eller, hvis der er tale om fast ejendom, efter at de er blevet indført i tingbogen.

Udskrifter af registret over formueforholdet mellem ægtefæller offentliggøres straks i statstidende til orientering, og bekendtgørelserne vedrørende fast ejendom meddeles matrikelkontoret med henblik på registrering i tingbogen.

Sidste opdatering: 15/05/2024

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Den originale sprogudgave af denne side er blevet ændret for nylig. Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

Ægtefællers formueforhold - Luxembourg

1 Findes der i denne medlemsstat en lovbestemt ordning om formueforholdet mellem ægtefæller? Hvad foreskriver den?

Den luxembourgske civile lovbog fastslår, at hvis der ikke foreligger en ægtepagt, er ægtefællerne omfattet af den legale formueordning mellem ægtefæller (jf. den civile lovbogs artikel 1400 ff.). I denne forbindelse drejer det sig om en ordning vedrørende formuefællesskab, der er begrænset til køb, eller som generelt betegnes som "sameje". Denne ordning sonderer mellem ægtefællernes fælles formue og "egen formue".

Alle aktiver, som ægtefællerne ejede forud for ægteskabet, forbliver deres egne. Aktiver, der erhverves under ægteskabet, er i princippet en del af ægtefællernes fælles bo (løn og indkomst, fortjeneste og indkomst fra "egne aktiver" samt aktiver erhvervet mod vederlag).

Aktiver, som ægtefællerne ikke kan bevise, at de har ejendomsretten til, formodes at være fælles.

Der er flere undtagelser fra denne formodning, herunder alle personlige ejendele og de rettigheder, der udelukkende er knyttet til den enkelte. "Egne aktiver" omfatter beklædning, familieminder, litterære, kunstneriske eller industrielle ejendomsrettigheder og erstatningskrav (den civile lovbogs artikel 1404). Aktiver, der erhverves i fællesskab ved arv eller gave, betragtes også som "egne aktiver" (artikel 1405 i den civile lovbog).

<https://legilux.public.lu/eli/etat/leg/code/civil/20220701>

2 Hvordan kan ægtefæller tilrettelægge deres indbyrdes formueforhold? Hvilke formelle krav er der i dette tilfælde?

Artikel 1387 i den civile lovbog om princippet om frihed til indgåelse af aftaler mellem ægtefæller fastslår, at "loven regulerer kun den ægteskabelige forening for så vidt angår aktiver i mangel af særlige aftaler, som ægtefællerne kan indgå, som de finder passende, forudsat at de ikke er i strid med sædeligheden eller med følgende bestemmelser."

Ægtefæller kan fravige den legale formueordning mellem ægtefæller ved at indgå en ægtepagt. Denne kontrakt indgås enten frit eller ved at vælge en af de på forhånd fastsatte former i den civile lovbog.

Ægtefællerne kan således ved ægtepagt stifte et "almindeligt formuefællesskab" af deres aktiver. I henhold til disse ordninger findes der ingen aktiver, der er "egne aktiver" for en af ægtefællerne, bortset fra aktiver, som i sagens natur tilhører en af ægtefællerne (personligt tøj, familieminder osv.). Alle aktiver er fælles (løsøre, fast ejendom, aktiver erhvervet under ægteskabet, og som fandtes på dagen for ægteskabets indgåelse). På samme måde er alle ægtefællernes gæld fælles og forpligter de to ægtefæller til solidarisk hæftelse.

En anden mulighed for formueordning mellem ægtefæller i henhold til den civile lovbog er "fuldstændigt særeje med hensyn til alle ægtefællernes ejendele".

Under denne ordning eksisterer der i princippet ingen fælles formue mellem ægtefællerne. Alle aktiver tilhører den ene eller den anden af ægtefællerne. Hver ægtefælle bevarer derefter eneansvaret for forvaltningen, anvendelsen og den frie rådighed over sine personlige ejendele. På samme måde forbliver hver ægtefælle eneansvarlig for sin gæld (opstået før eller under ægteskabet). Der gælder en undtagelse for gæld, som en af ægtefællerne har stiftet til forsørgelse husstanden eller opdragelse af børn. En sådan gæld er således altid bindende for begge ægtefæller.

For så vidt angår de **processuelle regler** udarbejdes aftaler om formueforholdet mellem ægtefæller ved notarialdokument.

Ægtepagten eller ændringen af en allerede eksisterende aftale skal således altid udfærdiges i form af et notarialdokument under tilstedeværelse af og med samtykke fra alle de personer, der er parter i den (den civile lovbogs artikel 1394). Notaren udfærdiger ægtepagten, får den underskrevet af ægtefællerne eller de kommende ægtefæller og er ansvarlig for at fremsende ægtepagten til anklagemyndigheden med henblik på registrering i folkeregistret. Dette er afgørende for at gøre ægtepagten eksigibel over for tredjemand (f.eks.: over for en af ægtefællernes kreditorer).

3 Er der begrænsninger for, hvordan ægtefæller kan tilrettelægge deres indbyrdes formueforhold?

Ja, der er visse principper, der skal overholdes. En ægtepagt må således ikke være i strid med sædeligheden (artikel 1387 i den civile lovbog), fravige reglerne om forældremyndighed, juridisk forvaltning og værgemål (artikel 1388 i den civile lovbog) eller medføre en ændring af arveretten (artikel 1389 i den civile lovbog).

Den primære ordning (artikel 212-226 i [den civile lovbog](#)) skal overholdes i alle tilfælde, hvor bestemmelserne ikke indeholder forbehold for anvendelsen af ægtepagter. Ægtepagtens vilkår må ikke være i strid med ægtefællernes respektive rettigheder og pligter.

Ægtefællerne er således blandt andet forpligtet til indbyrdes loyalitet, hjælp og bistand. De kan ikke råde over de rettigheder, som familiens bolig er sikret med, og heller ikke over de møbler, den er indrettet med. På samme måde antages det, at husholdningerne hæfter solidarisk for deres gæld.

4 Hvilke retsvirkninger har skilsmisse, separation eller ægteskabsopløsning for formueforholdet mellem ægtefællerne?

a) **Skilsmissen** opløser ægteskabet og medfører afvikling og deling af formueordningen mellem ægtefællerne. Ægtepagten har ikke længere virkning, og parternes formueretlige forhold er underlagt henholdsvis den almindelige obligationsret og den almindelige samejeret.

Retten, som afsiger skilsmisedommen, kan tilkende en af ægtefællerne underholdsbidrag. Underholdsbidraget fastsættes på grundlag af behovene hos den ægtefælle, som det udbetales til, og den anden ægtefælles bidragsevne.

Hvis en ægtefælle har opgivet eller reduceret sin erhvervs-mæssige beskæftigelse under ægteskabet (f.eks. for at passe børnene), har den pågældende på visse betingelser et krav mod den anden ægtefælle med henblik på at foretage et køb med tilbagevirkende kraft fra den almindelige pensionsforsikringsordning.

Hvis et eller flere børn af begge ægtefæller er under 12 år på datoen for skilsmisdommen, kan den ægtefælle, der har forældremyndigheden (alene eller sammen med den anden forælder), hos hvem børnene har deres sædvanlige opholdssted, anmode retten om at indrømme ham eller hende adgang til familiens bolig. Den omstændighed, at boligen kan tilhøre den anden ægtefælle, er ikke til hinder for denne tildeling.

Forældrenes skilsmisse ændrer i princippet ikke betingelserne for udøvelsen af forældremyndigheden, som fortsat udøves i fællesskab af begge forældre. Det er kun, når barnets tarv kræver det, at retten overlader udøvelsen af forældresvaret til én af forældrene.

b) Ægtefæller, der ønsker at gå fra hinanden, men som ikke straks ønsker at blive skilt, kan vælge "**separation**". Separerede ægtefæller er ikke længere forpligtet til at bo sammen, men "separation" indebærer altid "fuldstændigt særeje med hensyn til alle ægtefællernes aktiver", hvilket herefter fører til afvikling af de fælles aktiver. De øvrige forpligtelser i forbindelse med ægteskabet består fortsat.

Hvis "separationen" ophører ved ægtefællernes genforening, forbliver de omfattet af "fuldstændigt særeje med hensyn til alle ægtefællernes ejendele", medmindre der aftales en ny formueordning mellem ægtefæller.

c) **Opløsningen af ægteskabet** medfører, at ægteskabet ophæves med tilbagevirkende kraft. Formueordningen mellem ægtefæller anses for aldrig at have eksisteret. De rettigheder og pligter, der følger af ægteskabet, bortfalder, og de berørte personer anses for at have levet sammen papirløst.

5 Hvilke konsekvenser har det for formueforholdet mellem ægtefællerne, hvis en af dem afgår ved døden?

Samejet opløses ved en af ægtefællernes død. Der skal foretages to opgørelser af fællesboet: afvikling af formueordningen mellem ægtefæller og derefter en opgørelse over den efterlevende ægtefælles arveret.

Medmindre andet er fastsat, og hvis afdøde efterlader børn eller efterkommere efter dem, har den efterlevende ægtefælle ved arv ret til enten en del af arven til barnet, der er født inden for ægteskabet, men ikke mindre end en fjerdedel af arven, eller til brugsretten til den ejendom, hvor ægtefællerne har boet sammen, og møblerne, som den er indrettet med, forudsat at ejendommen var ejet af afdøde i sin helhed eller sammen med den efterladte (den civile lovbogs artikel 767-1).

Hvis afdøde ikke efterlader nogen børn eller efterkommere af dem, har den efterlevende ægtefælle, medmindre andet er bestemt, fuld ejendomsret til arven (artikel 767-2 i den civile lovbog).

6 Hvilken myndighed har kompetence til at træffe afgørelse i en sag vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller?

Bestemmelserne i lov af 27. juni 2018 om oprettelse af familieretten og om reform af skilsmisse- og forældremyndigheden, der trådte i kraft den 1. november 2018, finder anvendelse: <https://legilux.public.lu/eli/etat/leg/loi/2018/06/27/a589/jo>

Familieretten behandler krav vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller.

Mindelig og udenretslig deling er mulig. Notarens medvirken er imidlertid kun nødvendig i tilfælde, hvor et aktiv er genstand for tinglysning.

Kun omstridte situationer afgøres ad rettens vej.

7 Hvilke virkninger har formueforholdet mellem ægtefæller for retsstillingen mellem en ægtefælle og en tredjepart?

Den civile lovbogs artikel 220, der finder anvendelse uanset formueforholdet mellem ægtefæller, indeholder en formodning om solidarisk hæftelse mellem ægtefæller og tredjemand i forbindelse med gæld i husholdningen, mens *begge ægtefæller har ret til at indgå aftaler om underhold af husstanden eller om opdragelse af børnene. Hvis den ene ægtefælle optager gæld i dette øjemed, hæfter den anden solidarisk herfor.*

Solidariteten må dog ikke vedrøre udgifter, der er åbenbart urimelige i forhold til husholdningens levevis, nytten eller anvendeligheden af købet eller god eller ond tro hos den tredjepart, der indgår kontrakten.

Den finder heller ikke anvendelse på forpligtelser, der følger af afbetalingskøb, hvis de ikke er indgået med begge ægtefællers samtykke.

En anden virkning af formueforholdet mellem ægtefæller på retsforholdet mellem en ægtefælle og tredjemand vedrører ændringen af formueforholdet mellem ægtefæller. Sidstnævnte har virkning over for tredjemand tre måneder efter, at den er blevet indført i folkeregistret. I mangel af en sådan optagelse kan ændringen imidlertid også gøres gældende over for tredjemand, hvis ægtefællerne i de dokumenter, der er indgået med denne, har erklæret, at de har ændret deres formueforhold.

For så vidt angår tredjemand får skilsmisedommen først virkning på dagen for optagelsen eller udskriften. Hvis en af ægtefællerne er erhvervsdrivende, skal enhver ægtepagt og ethvert dokument, der ændrer formueforholdet mellem ægtefæller, sendes til handels- og selskabsregistret inden for en måned.

8 En kort beskrivelse af proceduren for opdeling, herunder deling, fordeling og afvikling, af formueforholdet mellem ægtefæller i denne medlemsstat.

Ægtepagten har ikke længere virkning, når ægtepagten opløses.

Opgørelsen af fællesboet foretages på grundlag af forskellige beregninger med henblik på at fastlægge den del af de fælles aktiver, der skal deles, samt hver ægtefælles aktiver og passiver.

Hver ægtefælle får sine "egne aktiver" tilbage. Dernæst foretages en udligning af ægtefællernes bodele, som gennemgår, hvilke bodele fællesboet skylder hver af ægtefællerne, og hvilke bodele den enkelte skylder fællesboet.

Herefter gennemføres bodelingen, som i princippet fordeles med halvdelen til hver, medmindre andet er aftalt.

Formueforholdet mellem ægtefæller kan opløses i mindelighed. Deling af fast ejendom, der er underlagt tinglysning, sker ved notarialdokument.

Hvis ægtefællerne ikke er enige om opgørelsen og delingen af formueforholdet mellem ægtefæller, udarbejder notarens kurator, som på forhånd er udpeget af familieretten, en fortegnelse over ægtefællernes vanskeligheder og respektive erklæringer. Retten træffer i dommerkollegier afgørelse om de tvister, der fortsat består mellem ægtefællerne, og henviser dem til notaren med henblik på at foretage opgørelsen.

9 Hvilken procedure og hvilke dokumenter eller oplysninger kræves der normalt for at registrere fast ejendom?

Enhver deling vedrørende et dokument, der er genstand for tinglysning, foretages ved notarialdokument.

Under alle omstændigheder skal enhver overdragelse af tinglige rettigheder over fast ejendom, bortset fra privilegier eller panterrettigheder, enten vederlagsfrit eller mod vederlag, registreres på det tinglysningskontor, inden for hvis jurisdiktion aktiverne befinder sig.

Bestemmelserne i den ændrede lov af 25. september 1905 om overdragelse af rettigheder over fast ejendom finder anvendelse: <https://legilux.public.lu/eli/etat/leg/loi/1905/09/25/n1/jo>

Sidste opdatering: 14/05/2024

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

1 Findes der i denne medlemsstat en lovbestemt ordning om formueforholdet mellem ægtefæller? Hvad foreskriver den?

I Malta kan parter, der ønsker at indgå ægteskab efter maltesisk ret, frit vælge den formueordning, de ønsker. Akkvitionsfællesskabet (*community of acquests*) – dvs. formuefællesskab med hensyn til erhvervelser under ægteskabet – er imidlertid den mest almindelige formueordning i Malta. Denne ordning finder automatisk anvendelse på alle ægteskaber, medmindre parter, der allerede har indgået eller ønsker at indgå ægteskab, beslutter, at deres formueforhold skal reguleres af en anden ordning, der er forenelig med ånden i maltesisk ret, i en ægtepagt oprettet for notar. De øvrige formueforhold mellem ægtefæller i Malta er særje (*separation of estates*) og formuefællesskab (*community of residue under separate administration*).

Akkvitionsfællesskabet (*community of acquests*), som er den legale formueordning mellem ægtefæller i Malta, indebærer, at begge ægtefællers erhvervelser under ægteskabet indgår i akkvitionsfællesskabet og tilhører derfor de to ægtefæller ligeligt. Det angives udtrykkeligt i maltesisk ret, hvad der indgår i akkvitionsfællesskabet, og gaver, arv og ægtefællernes private formue er udelukket.

Særje (*separation of estates*), der er en anden ordning, som parterne kan vælge i stedet for akkvitionsfællesskabet, indebærer, at hver part har ret til at udøve absolut kontrol over og forvalte aktiver, som parten har erhvervet før og under ægteskabet, uden den anden parts samtykke.

Endelig indebærer ordningen med **formuefællesskab** (*community of residue under separate administration*), der er den sidste ordning, som parterne kan vælge i stedet for akkvitionsfællesskabet, at begge ægtefæller har ret til at erhverve, beholde og forvalte aktiver købt i eget navn som eneejer. Under denne ordning har ægtefællerne imidlertid mulighed for at erhverve fælles aktiver, som de herefter forvalter i fællesskab.

2 Hvordan kan ægtefæller tilrettelægge deres indbyrdes formueforhold? Hvilke formelle krav er der i dette tilfælde?

Ordningen med akkvitionsfællesskab (*community of acquests*) indebærer, at de to ægtefæller i princippet skal regulere og forvalte fælles aktiver i fællesskab. I maltesisk ret vedrørende denne særlige ordning sondres imidlertid mellem ordinære retshandlinger, der kan udføres af en af ægtefællerne alene, og ekstraordinære retshandlinger, der skal udføres af ægtefællerne i fællesskab. I maltesisk ret opregnes kun ekstraordinære retshandlinger, således at en retshandling, der ikke udtrykkeligt er fastsat ved lov, skal betragtes som en ordinær retshandling. Derfor er et formelt krav, der altid skal overholdes inden for rammerne af akkvitionsfællesskabet, at begge ægtefæller skal give samtykke til en retshandling. Hvis begge ægtefæller ikke har givet samtykke til overdragelse eller indstiftelse af en tinglig eller personlig ret til fast ejendom eller løsøre, kan retshandlingen annulleres på begæring af den ægtefælle, der ikke har givet samtykke.

Ordningen med særje (*separation of estates*) indebærer, at hver af ægtefællerne i princippet har ret til at regulere og forvalte privat ejendom uden den anden ægtefælles samtykke.

Ordningen med formuefællesskab (*community of residue under separate administration*) indebærer, at når en ægtefælle erhverver privat ejendom, er den anden ægtefælles samtykke i princippet ikke påkrævet, og erhververen har ret til at regulere og forvalte erhvervelsen alene. Hvis ægtefællerne foretager erhvervelsen i fællesskab, skal begge ægtefæller derimod give samtykke, og de har derfor ret til at regulere og forvalte erhvervelsen i fællesskab.

3 Er der begrænsninger for, hvordan ægtefæller kan tilrettelægge deres indbyrdes formueforhold?

Under **ordningen med akkvitionsfællesskab** (*community of acquests*) skal ægtefællerne foretage alt i fællesskab. De kan derfor ikke regulere og forvalte alene, bortset fra for så vidt angår de ordinære retshandlinger, der ikke kræver begge ægtefællers samtykke.

Under **ordningen med særje** (*separation of estates*) kan ægtefællerne derimod frit forvalte privat ejendom uden den anden ægtefælles indblanding.

Under **ordningen med formuefællesskab** (*community of residue under separate administration*) kan den ene ægtefælle, hvis den anden ægtefælle foretager en erhvervelse uden ægtefællesskabets samtykke, regulere ordningen uden restriktioner. Hvis ægtefællen erhverver aktiver i begge ægtefællers navn, kan ægtefællerne imidlertid kun forvalte erhvervelsen i fællesskab.

4 Hvilke retsvirkninger har skilsmisse, separation eller ægteskabsopløsning for formueforholdet mellem ægtefællerne?

I forbindelse med **ordningen med akkvitionsfællesskab** (*community of acquests*) fremgår det klart af loven, at denne ordning får virkning på datoen for indgåelse af ægteskabet og ophører ved opløsning af ægteskabet, dvs. ved skilsmisse. I tilfælde af ægtefællernes separation kan loven desuden foreskrive retslig deling af deres fælles formue.

I forbindelse med **ordningen med formuefællesskab** (*community of residue under separate administration*) fastsættes det i loven, at ordningen ophører, navnlig i tilfælde af ægteskabets opløsning eller ægtefællernes separation.

I forbindelse med **ordningen med særje** (*separation of estates*) skal hver part i tilfælde af skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskabet imidlertid fortsat regulere og forvalte erhvervelser i eget navn.

For så vidt angår ægtefællernes fælles formue, medfører skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskabet følgelig en fordeling af erhvervelserne under ægteskabet mellem parterne, enten i mindelighed eller ved en afgørelse truffet af den kompetente ret.

5 Hvilke konsekvenser har det for formueforholdet mellem ægtefællerne, hvis en af dem afgår ved døden?

I tilfælde af en af ægtefællernes død ophører formueforholdet mellem ægtefæller, og maltesisk arveret finder anvendelse, således at den afdøde ægtefælles aktiver deles mellem arvingerne. Den vigtigste faktor, der skal tages i betragtning, er, hvorvidt den afdøde har efterladt sig et testamente.

6 Hvilken myndighed har kompetence til at træffe afgørelse i en sag vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller?

Den kompetente myndighed for sager vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller er domstolen i civile sager (*Civil Court*) (afdelingen for familieretlige sager)

7 Hvilke virkninger har formueforholdet mellem ægtefæller for retsstillingen mellem en ægtefælle og en tredjemand?

Når formueforholdet mellem ægtefællerne får retsvirkning, kan der opstå et retsforhold mellem ægtefællerne og i deres forbindelser med tredjemand.

Tredjemænd har ret til at udøve deres lovbestemte rettigheder i fællesskab eller særskilt over for begge ægtefæller, afhængigt af hvem de er forbundet med ved en aftale eller et krav.

8 En kort beskrivelse af proceduren for opdeling, herunder deling, fordeling og afvikling, af formueforholdet mellem ægtefæller i denne medlemsstat.

Ægtefællernes fælles formue deles normalt, når parterne har begæret separation eller skilsmisse. Inden parterne kan indbringe sagen for den kompetente ret, skal de indlede en mæglingprocedure.

Hvis mæglingen lykkes, kan ægtefællerne blive separeret i mindelighed, hvis de når til enighed om deres gensidige rettigheder, deres rettigheder over deres børn og fordelingen af ægtefællernes formue i et offentligt dokument, som den kompetente ret herefter gennemgår for at sikre balancen mellem ægtefællernes rettigheder. Når den kompetente ret har godkendt aftalen, registreres aftalen for at få retsvirkning, herunder over for tredjemand.

Hvis mæglingproceduren ikke lykkes, og parterne ikke har indgået forlig, indbringer de sagen for den kompetente ret og anmoder om opløsning af formueforholdet, og den fælles formue fordeles mellem de to parter. Når den kompetente ret har truffet afgørelse, registreres aftalen for at få retsvirkning, herunder over for tredjemand.

9 Hvilken procedure og hvilke dokumenter eller oplysninger kræves der normalt for at registrere fast ejendom?

Ved registrering af fast ejendom i Malta skal den notar, der har udfærdiget aftalen om fast ejendom, indgive en notarbekræftelse til det offentlige register med henblik på registrering. Når notarbekræftelsen er indgivet, registreres den faste ejendom, og aftalen er bindende for parterne og tredjemand.

Sidste opdatering: 09/11/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager

sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Ægtefællers formueforhold - Østrig

1 Findes der i denne medlemsstat en lovbestemt ordning om formueforholdet mellem ægtefæller? Hvad foreskriver den?

Den almindelige formueordning mellem ægtefæller i østrigsk ret er fuldstændigt særeje (*Gütertrennung*). Hver af ægtefællerne bevarer de aktiver, som ægtefællen har medbragt i ægteskabet, og bliver ene-ejer af de aktiver, som ægtefællen har erhvervet under ægteskabet (§§ 1233 og 1237 i den østrigske civile lovbog (*Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch – ABGB*)). Ægtefællen er ligeledes den eneste kreditor i forhold til sine skyldnere og den eneste skyldner i forhold til sine kreditorer.

2 Hvordan kan ægtefæller tilrettelægge deres indbyrdes formueforhold? Hvilke formelle krav er der i dette tilfælde?

Parterne kan indgå en aftale om en anden formueordning end den legale formueordning mellem ægtefæller i en ægtepagt (*Ehepakt*). Ægtepagter skal oprettes for notar for at få gyldighed (§ 1 i lov om notarialakter (*Notariatsaktsgesetz – NotAktG*)).

3 Er der begrænsninger for, hvordan ægtefæller kan tilrettelægge deres indbyrdes formueforhold?

For så vidt angår formueforholdet mellem ægtefæller er der i princippet aftalefrihed. I en ægtepagt er det dog f.eks. ikke muligt at give fuldstændigt afkald på gensidig forsørgerpligt i et eksisterende ægteskab.

4 Hvilke retsvirkninger har skilsmisse, separation eller ægteskabsopløsning for formueforholdet mellem ægtefællerne?

Et "fuldstændigt" særeje opløses i tilfælde af skilsmisse eller ugyldighed eller omstødelse af et ægteskab, da der herefter skal ske bodeling, og ejerstrukturen er ikke afgørende i denne forbindelse. Opløsningen af ægteskabet er således baseret på princippet om deling af ægtefællernes fælles formue (*ehelichen Güterteilhabe*). De såkaldte "fælles forbrugsaktiver" (*eheliche Gebrauchsvermögen*), dvs. aktiver, som begge ægtefællerne har brugt, f.eks. den fælles bolig, en bil eller løsørengstande, er omfattet af bodelingen. Derudover er den fælles opsparing (*eheliches Ersparnis*) også omfattet af bodelingen, dvs. aktiver af enhver art, som ægtefællerne har erhvervet under ægteskabet, og som afhængigt af deres karakter normalt skal afhændes.

5 Hvilke konsekvenser har det for formueforholdet mellem ægtefællerne, hvis en af dem afgår ved døden?

Dør en af ægtefællerne under en ordning med formuefællesskab (*Gütergemeinschaft*) (en sjælden ordning i praksis), skal den fælles formue deles. Nettoaktiverne efter fradrag af al gæld fordeles mellem den efterladte ægtefælle og afdødes bo i forhold til deres andele. I forbindelse med den almindelige formueordning med fuldstændigt særeje (*Gütertrennung*) afhænger ægtefællens legale arv af, hvilke øvrige slægtninge til afdøde der også arver. Afdødes ægtefælle har ret til en tredjedel af boet, hvis afdøde har efterladt sig børn og deres efterkommere, og til to tredjedele af boet, hvis afdøde har efterladt sig forældre, og ellers er den efterladte ægtefælle enearving. Endvidere er ægtefællen også tvangsarving. Ægtefællens tvangsarv er halvdelen af den arv, som ægtefællen ville have modtaget som intestatarv.

6 Hvilken myndighed har kompetence til at træffe afgørelse i en sag vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller?

I forbindelse med skilsmisse eller omstødelse eller ugyldighed af et ægteskab i henhold til § 81 ff. i lov om ægteskab (*Ehegesetzes – EheG*) afgøres formuetsvister mellem ægtefæller i mindelighed eller ved en retsafgørelse.

7 Hvilke virkninger har formueforholdet mellem ægtefæller for retsstillingen mellem en ægtefælle og en tredjepart?

I princippet kan en ægtefælle hverken tildele eller pålægge tredjemand særlige rettigheder eller forpligtelser. Inden for rammerne af den såkaldte "faktiske implicitte bemyndigelse" (*Schlüssselgewalt*) kan den ægtefælle, der fører husholdningen og ikke har nogen indkomst, repræsentere den anden ægtefælle og foretage almindelige transaktioner i tilknytning til den fælles husholdning, som ikke overstiger et vist niveau svarende til ægtefællernes levestandard. Denne bestemmelse finder ikke anvendelse, hvis den anden ægtefælle over for tredjemand har oplyst, at vedkommende ikke ønsker at lade sig repræsentere af sin ægtefælle. Hvis tredjemand efter omstændighederne ikke kan udlede, at ægtefællen optræder som repræsentant, hæfter de to ægtefæller solidarisk. Formuefællesskabet (*Gütergemeinschaft*), som skal tilvælges, skaber blot en forpligtelse mellem ægtefællerne, hvorefter den ene ægtefælle ikke kan afhænde sin andel af den fælles formue uden den anden ægtefælles samtykke. Der vil kun være en reel virkning i forbindelse med fast ejendom, hvis et forbud mod salg eller pantsætning (§ 364c i ABGB) eller en begrænsning om, at den ene af ægtefællerne ikke må afhænde halvdelen eller sin andel uden den anden ægtefælles samtykke under ordningen med formuefællesskab (§ 1236 i ABGB), indføres i tingbogen.

8 En kort beskrivelse af proceduren for opdeling, herunder deling, fordeling og afvikling, af formueforholdet mellem ægtefæller i denne medlemsstat.

I tilfælde af skilsmisse, omstødelse af ægteskab eller ægteskabets ugyldighed i henhold til ægteskabslovens § 81 ff. er skyldsspørgsmålet ikke relevant i forbindelse med bodelingen, men der kan tages hensyn hertil i rimelighedsbetragtningerne. Bodelingen kan foretages efter aftale mellem parterne, eller når en af parterne anmoder om en retsafgørelse. Derudover er der fortsat særeje, således at hver af ægtefællerne bevarer sin private ejendom. Begæringen skal indgives inden for ét år efter, at skilsmisedommen er blevet endelig. De fælles forbrugsaktiver (*eheliche Gebrauchsvermögen*) og den fælles opsparing (*eheliches Ersparnis*) skal deles. I henhold til ægteskabslovens § 82 er genstande, som en ægtefælle har bragt ind i ægteskabet eller erhvervet ved arv eller som gave fra tredjemand, genstande som tjener til ægtefællens personlige brug eller erhverv, og genstande, som ejes af en virksomhed eller er andele i en virksomhed, såfremt disse ikke blot udgør værdianbringelser, ikke omfattet af bodelingen.

9 Hvilken procedure og hvilke dokumenter eller oplysninger kræves der normalt for at registrere fast ejendom?

En ansøgning om tinglysning af en ejendomsret skal indgives til den kompetente distriktsdomstol i det distrikt, hvor den pågældende ejendom er beliggende. Den skriftlige ansøgning skal underskrives af ansøgeren. Underskriften skal i princippet ikke bekræftes, medmindre erklæringen om overdragelse af ejendom (*Aufsandungserklärung*) er indeholdt i ansøgningen.

Ansøgningen skal ledsages af et officielt bekræftet dokument eller et privat oprettet dokument forsynet med parternes bekræftede underskrifter med angivelse af retsgrundlaget for erhvervelse af ejendommen (f.eks. en købsaftale). Ud over de nøjagtige oplysninger om ejendommen skal det privat oprettede dokument også indeholde overdragelseserklæringen.

Overdragelseserklæringen er den udtrykkelige erklæring fra den person, hvis ret begrænses, behæftes, tilbagekaldes eller overdrages til en anden person, i hvilken vedkommende giver sit samtykke til registreringen (i tilfælde af en købsaftale er dette sælgeren). Overdragelseserklæringen skal attesteres af en domstol eller en notar og underskrives af den forpligtede part. Erklæringen kan også angives i ansøgningen om tinglysning, men underskrifterne på ansøgningen om tinglysning skal derefter attesteres af en domstol eller en notar.

Ansøgningen skal ligeledes ledsages af en skatteligningsattest (*steuerrechtliche Unbedenklichkeitsbescheinigung*) i henhold til § 160 i den østrigske forholdsstattekontrollov (*Bundesabgabeordnung – BAO*), hvori skatteforvaltningen "bekræfter", at den ikke har nogen indvendinger mod tinglysningen i forhold til skattegæld.

Hvis ansøgningen udfærdiges af en advokat eller en notar, skal den indgives elektronisk. I så fald skal bilagene gemmes i et elektronisk dokumentarkiv, og skatteligningsattesten fra skatteforvaltningen kan erstattes af en skatteindberetning (*Selbstberechnungserklärung*) udfærdiget af advokaten eller notaren.

Sidste opdatering: 05/06/2023

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Ægtefællers formueforhold - Portugal

1 Findes der i denne medlemsstat en lovbestemt ordning om formueforholdet mellem ægtefæller? Hvad foreskriver den?

Ja. Ægtefællerne kan i princippet indgå en aftale, hvorved de regulerer deres formueordning. Der er tale om en ægtepagt (*convenção antenupcial*) i henhold til artikel 1698 i den portugisiske civile lovbog (*Código Civil Português*).

Hvis ægtefællerne ikke opretter en ægtepagt, eller i visse tilfælde hvis den er ugyldig, er den legale ordning imidlertid akkvisitionsfællesskabet (*regime da comunhão de adquiridos*) — dvs. formuefællesskab med hensyn til erhvervelser under ægteskabet — i henhold til artikel 1717 og 1721 i den civile lovbog. I så fald skal bestemmelserne i artikel 1721-1731 i den civile lovbog anvendes til at fastslå, hvilke aktiver der er sameje, og hvilke aktiver der er særeje.

I meget særlige tilfælde som omhandlet i artikel 1720 i den civile lovbog er den obligatoriske ordning særeje (*regime de separação de bens*).

2 Hvordan kan ægtefæller tilrettelægge deres indbyrdes formueforhold? Hvilke formelle krav er der i dette tilfælde?

Ægtefællerne kan fastsætte deres formueordning i en ægtepagt, hvori de kan vælge en af de tre formueordninger mellem ægtefæller, der er fastsat i den civile lovbog, eller indgå en anden aftale i overensstemmelse med gældende lovgivning (artikel 1698 i den civile lovbog).

De tre formueordninger mellem ægtefæller i den civile lovbog er:

akkvisitionsfællesskabet i henhold til artikel 1721-1731 i den civile lovbog

ordningen med fuldstændigt formuefællesskab (*regime da comunhão geral de bens*) (artikel 1732-1734 i den civile lovbog)

ordningen med særeje (artikel 1735 i den civile lovbog).

Som anført ovenfor kan ægtefællerne indgå en anden aftale inden for rammerne af den gældende lovgivning. Dette er tilfældet, når formueordningen er akkvisitionsfællesskabet, og når ægtefællerne aftaler i ægtepagten, at en bestemt fast ejendom, som den ene af ægtefællerne har erhvervet før ægteskabets indgåelse (f.eks. familiens hus), indgår i de fælles aktiver efter ægteskabets indgåelse, fordi de begge ønsker at hæfte for lånet, hvis ejendommen er belånt.

For så vidt angår de formelle krav skal ægtepagten være et officielt bekræftet dokument (notarialdokument) eller en erklæring til civilstandsregistret (artikel 1710 i den civile lovbog og artikel 189-191 i loven om civilstandsregistret (*Código do Registo Civil*)).

Ægtepagten skal i princippet oprettes før ægteskabet. I henhold til den civile lovbogs artikel 1714 kan ægtepagten og formueordningen ikke ændres efter ægteskabets indgåelse, medmindre andet er fastsat i artikel 1715 i den civile lovbog.

Bog IV, kapitel IX, afdeling III, artikel 1698-1716, i den civile lovbog indeholder de retlige bestemmelser om ægtepagter.

De bestemmelser, der finder anvendelse på bryllupsgaver og gaver mellem ægtefæller, er fastsat i den civile lovbogs bog IV, afsnit II, kapitel X, afdeling I og II, artikel 1753-1766.

3 Er der begrænsninger for, hvordan ægtefæller kan tilrettelægge deres indbyrdes formueforhold?

I to situationer som omhandlet i artikel 1720 i den civile lovbog er den obligatoriske ordning særeje, nemlig hvis ægteskabet indgås, uden at den indledende ægteskabsprocedure først gennemføres, og hvis ægtefællerne er 60 år eller derover.

Bortset fra disse situationer har ægtefællerne valgfrihed inden for rammerne af gældende ret.

4 Hvilke retsvirkninger har skilsmisse, separation eller ægteskabsopløsning for formueforholdet mellem ægtefællerne?

I henhold til artikel 1688 i den civile lovbog ophører ægteskabet ved skilsmisse eller omstødelse af ægteskabet, uden at dette berører bestemmelserne om underholdspligt. Separation opløser ikke ægteskabet, men separationens retsvirkninger er meget lig retsvirkningerne ved skilsmisse, jf. nedenfor.

Med hensyn til bodeling og betaling af gæld bestemmes det i artikel 1689 i den civile lovbog, at hver af ægtefællerne eller deres respektive arvinger ved formueordningens ophør har ret til at modtage deres personlige aktiver og deres andel af ægtefællernes fælles aktiver. Den ægtefælle, der har gæld til de fælles aktiver, skal betale denne gæld.

Med hensyn til gæld prioriteres betalingen af fælles gæld med de fælles aktiver, og resterende gæld vil først blive betalt efter denne betaling. Hvis den ene ægtefælle har gæld til den anden ægtefælle, skal ægtefællen betale gælden med sin andel af de fælles aktiver. Hvis der ikke er nogen fælles aktiver, skal ægtefællen betale med sine personlige aktiver.

Skilsmisens retsvirkninger

Skilsmisens virkninger er fastsat i artikel 1788-1793a i den civile lovbog.

Skilsmisens opløser i princippet ægteskabet og har samme konsekvenser som ægteskabets opløsning ved en ægtefælles død.

For så vidt angår arv mister den tidligere ægtefælle i henhold til artikel 2133 i den civile lovbog efter skilsmisedommen sin status som legal arving, også selv om skilsmisedommen afsiges efter den anden ægtefælles død.

Efter portugisisk ret deles de fælles aktiver i princippet ikke under skilsmisessagen, men først på et senere tidspunkt. Ved skilsmisse efter fælles overenskomst ved civilstandsregistret (*Conservatória do Registo Civil*) kan ægtefællerne dog med det samme aftale, hvad der skal ske med deres fælles aktiver (artikel 272°-A i loven om civilstandsregistret).

Hvad angår skilsmisens virkninger er den generelle regel, at:

virkningerne af skilsmisens træder i kraft på det tidspunkt, hvor skilsmisedommen bliver endelig.

Skilsmisens virkninger for formueforholdet mellem ægtefællerne er følgende:

De formueretlige virkninger af skilsmisens har tilbagevirkende kraft fra den dato, hvor sagen blev anlagt.

På anmodning af en af ægtefællerne kan de formueretlige virkninger af skilsmisens dog træde i kraft på den dato, hvor ægtefællernes samliv ophørte, hvis denne dato bekræftes under sagen.

Ved bodelingen efter skilsmisse må ingen af ægtefællerne få mere, end de ville have fået, hvis ægteskabet var blevet indgået under ordningen med akkvisitionsfællesskab.

Ægtefællerne mister alle de aktiver, som de hver især har modtaget eller skulle modtage på baggrund af ægteskabet, f.eks. gaver fra den anden ægtefælle eller fra tredjemand. I dette tilfælde kan gavegiveren bestemme, at aktivet tilfalder børnene i ægteskabet.

Den forurettede ægtefælle har ret til at søge om erstatning for den skade, den anden ægtefælle har forvoldt, under de generelle vilkår for erstatningsansvar og ved de almindelige domstole.

Hvis en af ægtefællernes psykiske sygdom angives som begrundelse for skilsmisens, skal den ægtefælle, der har begæret skilsmisse, erstatte den ikkeformueretlige skade, der er påført den anden ægtefælle ved ægteskabets opløsning. Dette krav skal rejses under skilsmisessagen.

Begge ægtefæller kan anmode retten om tilladelse til at leje den fælles bolig, uanset om den tilhører begge ægtefæller eller kun den ene.

Selskabsdyr overdrages til den ene eller begge ægtefæller, idet der bl.a. tages hensyn til hver ægtefælles og parrets børns interesser samt til dyrenes velfærd.

De formueretlige virkninger af skilsmisens for ægtefællernes forbindelser med tredjemand er følgende:

Ægtefællerne kan kun gøre de formueretlige virkninger af skilsmisens gældende over for tredjemand efter den dato, hvor skilsmisedommen registreres i civilstandsregistret.

For så vidt angår underholdspligt mellem tidligere ægtefæller bestemmes følgende i artikel 2016 og 2019 i den civile lovbog:

Efter skilsmisens skal de to tidligere ægtefæller i princippet forsørge sig selv.

De tidligere ægtefæller har ret til underhold, uanset om der er tale om skilsmisse efter fælles overenskomst eller ej, men denne ret kan nægtes ud fra en rimelighedsbetragtning.

Retten til underholdsbidrag ophører, hvis modtageren indgår nyt ægteskab, indgår et registreret partnerskab eller ved sin moralske adfærd viser sig at være uværdig til et sådant underhold.

Separationens retsvirkninger

Med hensyn til separation henvises i artikel 1794 i den civile lovbog til ovennævnte bestemmelser om skilsmisse med én undtagelse, nemlig at separation ikke indebærer opløsning af ægteskabet.

Bortset fra denne undtagelse og i overensstemmelse med artikel 1795a, 2016 og 2133 i den civile lovbog er separationens virkninger for formueforholdet mellem ægtefællerne, underholdspligten og arv de samme som ved skilsmisse.

Retsvirkningerne af omstødelse

Der er forskel på et omstødt ægteskab og et ugyldigt ægteskab.

Et ugyldigt ægteskab som omhandlet i artikel 1628-1630 i den civile lovbog (f.eks. ingen erklæring fra en eller begge parter) har ingen retsvirkninger.

Virkningerne af omstødelse af et borgerligt ægteskab som omhandlet i artikel 1631 i den civile lovbog (f.eks. på grund af juridiske hindringer eller fejlbehæftede erklæringer) er fastsat i artikel 1647 i den civile lovbog:

Hvis begge ægtefæller handler i god tro, har ægteskabet virkninger for forholdet mellem ægtefællerne og i deres forbindelser med tredjemand, indtil omstødelsesafgørelsen bliver endelig.

Hvis kun en af ægtefællerne handler i god tro, vil kun denne ægtefælle kunne drage fordel af ægteskabets virkninger. Den ægtefælle, der handler i god tro, kan desuden påberåbe sig virkningerne af ægteskabet over for tredjemand, hvis de afspejler forholdet mellem ægtefællerne.

Denne ordning finder anvendelse på de kirkelige myndigheders omstødelse af katolske ægteskaber, indtil dommen registreres i civilstandsregistret, hvis det katolske ægteskab også er indført i registret.

I artikel 1649 og 1650 i den civile lovbog er der fastsat særlige formueretlige sanktioner i tilfælde af ægteskab mellem mindreårige og ægteskaber, der tilsidesætter retlige hindringer:

En mindreårig, der indgår ægteskab uden den krævede tilladelse, betragtes som mindreårig, indtil vedkommende når myndighedsalderen, i forhold til forvaltningen af vedkommendes aktiver på tidspunktet for ægteskabets indgåelse og gaver modtaget efter ægteskabets indgåelse. Udgifterne til den mindreåriges underhold dækkes imidlertid med indtægterne fra disse aktiver.

Forældrene eller den mindreåriges retlige repræsentant, og ikke den anden ægtefælle, forvalter aktiverne, indtil den mindreårige når myndighedsalderen. Disse aktiver kan hverken under ægteskabet eller efter ægteskabets opløsning anvendes til at betale gæld, der blev stiftet af ægtefællerne, før den mindreårige nåede myndighedsalderen.

Ved tilsidesættelse af de hindringer, der er fastsat i artikel 1604, litra c) og d), i den civile lovbog (f.eks. hindring som følge af slægtskab), kan den ægtefælle, der tilsidesætter hindringen, ikke modtage aktiver i form af gaver eller arv fra den anden ægtefælle.

5 Hvilke konsekvenser har det for formueforholdet mellem ægtefællerne, hvis en af dem afgår ved døden?

I tilfælde af en af ægtefællernes død ophører formueforholdet mellem ægtefællerne, jf. artikel 1788 i den civile lovbog.

Fælles aktiver skal deles. Afdødes aktiver omfatter afdødes personlige aktiver og eventuelle andel i ægtefællernes fælles aktiver i overensstemmelse med artikel 2024 i den civile lovbog.

Den efterlevende ægtefælle er i princippet den legale arving og tvangsarving, uanset om der er udfærdiget testamente (artikel 2131 og 2133 eller 2158 og 2159 i den civile lovbog).

Den efterlevende ægtefælle kan endvidere på de betingelser, der er fastsat i den civile lovbogs artikel 2103a, få tilladelse til at benytte familiens bolig og indbo under bodelingen. Hvis værdien heraf overstiger den efterlevende ægtefælles andel af arven og de fælles aktiver, skal den efterlevende ægtefælle kompensere de øvrige arvinger.

I henhold til den civile lovbogs artikel 1698 og artikel 1700, stk. 3, kan ægtefællerne dog under ordningen med særeje give afkald på status som arving i ægtepagten.

6 Hvilken myndighed har kompetence til at træffe afgørelse i en sag vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller?

De kompetente myndigheder i sager vedrørende ægtefællers formueordning er domstolene, civilstandsregistre og notarerne, jf. nedenstående situationer. Princippet om, at ægtepagten og ægtefællernes formueordning er ufravigelig, som fastsat i den civile lovbogs artikel 1714, finder anvendelse i portugisisk ret. Hvis de kommende ægtefæller vil vælge en formueordning og give afkald på den legale ordning, skal denne beslutning fremgå af den ægtepagt (den civile lovbogs artikel 1710), som ægtefællerne skal indgå forud for ægteskabets indgåelse. Ægtefællerne kan ikke under ægteskabet indgå en ændringsaftale eller en frigørende aftale vedrørende formueordningen. De situationer, der er beskrevet i den civile lovbogs artikel 1715, er undtagelser fra princippet om ufravigelighed (f.eks. i forbindelse med separation).

Bestemmelserne om formueordningen skal fremgå af ægtepagten (den civile lovbogs artikel 1698). Indgåelsen af en ægtepagt er underlagt formelle krav og krav om tinglysning. For så vidt angår de formelle krav er en ægtepagt i henhold til den civile lovbogs artikel 1710 kun gyldig, hvis den er indgået efter indgivelse af en erklæring til civilstandsregistret eller formaliseret ved et notarialdokument. Hvad angår kravene om tinglysning skal en ægtepagt for at have virkninger over for tredjemand registreres i overensstemmelse med den civile lovbogs artikel 1711, stk. 1. I denne forbindelse opfattes ægtefællernes arvinger og andre parter i ægtepagten ikke som tredjemand. Selv om ægtepagten registreres, skal de i denne forbindelse relevante elementer også indføres i tingbogen. Hertil kommer en tidsmæssig begrænsning: Ægtepagten skal indgås forud for ægteskabet, men der må højst gå et år mellem ægtepagten og ægteskabets indgåelse, ellers bliver ægtepagten ugyldig, jf. den civile lovbogs artikel 1716.

Ovenstående oplysninger kan findes i vejledningen "*EU-forordningernes betydning for civilstandsregistre og notarers virksomhed*", der kan læses på portugisisk og engelsk her: <https://www.redecivil.csm.org.pt/os-regulamentos-europeus-impacto-na-atividade-registal-e-notarial/>.

Ved skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab er de kompetente myndigheder med hensyn til bodeling og dermed anvendelse af den relevante formueordning forskellige, alt efter om ægtefællerne har indgået en bodelingsaftale eller ej.

Hvis ægtefællerne har indgået en sådan aftale, er det civilstandsregistret, der er den kompetente myndighed. Der kan så opstå to situationer:

Civilstandsregistret behandler sager vedrørende skilsmisse eller separation efter fælles overenskomst og kan i disse sager godkende bodelingsaftalen, administrere betalingen af skattemæssige forpligtelser og foretage ændringer i ejendomsregistret som følge af bodelingen. I sager om skilsmisse eller separation ved dom, der behandles af familie- og ungdomsdomstolene (*tribunais de Família e Menores*), er civilstandsregistret kompetent i sager vedrørende bodeling, hvis parterne er enige om bodelingen efter skilsmissen eller separationen, og det kan i denne forbindelse administrere betalingen af skattemæssige forpligtelser og foretage ændringer i ejendomsregistret som følge af bodelingen. Denne retlige ramme er fastsat i artikel 272a og 272b i den civile lovbog.

Praktiske oplysninger om denne tjeneste og de dermed forbundne omkostninger findes på: <https://justica.gov.pt/Servicos/Balcao-Divorcio-com-Partilha>.

Hvis parterne efter skilsmissen eller separationen er nået til enighed om en bodelingsaftale, kan de oprette en bodelingsaftale ved en notar. I så fald skal notaren registrere fast ejendom inden for to måneder, og parterne skal inden for samme frist opfylde deres skattemæssige forpligtelser (artikel 8b og 8c i den portugisiske tinglysningslov (Código do Registo Predial)).

Hvis ikke parterne er nået til enighed om bodelingen i forbindelse med skilsmisse, separation, ugyldighed eller omstødelse af ægteskab, indledes en boopgørelsesprocedure på en af parternes foranledning. I forbindelse med boopgørelsesproceduren i de tilfælde, der fremgår af retsplejelovens artikel 1083, stk. 1 (f.eks. når opgørelsen er afhængig af en anden retssag), er det alene domstolene, der er kompetente. I de øvrige tilfælde kan boopgørelsesproceduren på anmodning eller efter aftale mellem alle de interesserede parter indledes for retten eller ved en notar, som er opført på den liste, der er nævnt i artikel 1 i *Regime do Inventário Notarial* (ordningen med notarers boopgørelser), der er offentliggjort som bilag til lov nr. 117/19 af 13. september 2019, jf. retsplejelovens artikel 1083, stk. 2. I sådanne sager anvender notarerne et sagsbehandlingsystem <https://www.inventarios.pt/>.

7 Hvilke virkninger har formueforholdet mellem ægtefæller for retsstillingen mellem en ægtefælle og en tredjepart?

I henhold til artikel 1682 og 1683 i den civile lovbog skal den ene ægtefælle i visse tilfælde indhente den anden ægtefælles samtykke inden indgåelsen af visse aftaler med tredjemand. Dette afhænger af formueforholdet mellem ægtefællerne (f.eks. ordningen med særeje eller formuefællesskab), forvaltningsbeføjelserne i henhold til den pågældende formueordning (f.eks. fælles forvaltning af visse aktiver), aktivernes karakter (f.eks. familiens bolig, fælles aktiver) og aftalens art (f.eks. købsaftale, accept af gaver).

I henhold til den civile lovbogs artikel 1687 har den anden ægtefælles manglende samtykke følgende konsekvenser i forhold til tredjemand:

Hvis en af ægtefællerne indgår en aftale, der er i strid med den civile lovbogs artikel 1682, stk. 1 og 3 (f.eks. overdragelse af ejendomsretten til bestemte løsørengenstande), artikel 1682a (f.eks. overdragelse af ejendomsretten til fast ejendom under formueordninger med formuefællesskab, overdragelse af ejendomsretten til familiens bolig under en hvilken som helst formueordning), artikel 1682a (f.eks. opsigelse af lejemålet for familiens bolig) eller artikel 1683, stk. 2 (afkald på arv eller legat), kan den anden ægtefælle eller dennes arving anmode om, at en sådan aftale ophæves.

Hvis en af ægtefællerne overdrager ejendomsretten til ikkeregistrerede løsørengenstande eller indgår en aftale, der behæfter disse løsørengenstande, uden den anden ægtefælles samtykke, når dette er påkrævet, kan ovennævnte ophævelse ikke gøres gældende over for en tredjemand, der har handlet i god tro. Hvis en af ægtefællerne ulovligt overdrager ejendomsretten til et aktiv, der udelukkende tilhører den anden ægtefælle, eller indgår en aftale, der behæfter dette aktiv, er denne aftale ugyldig, og beløbet skal tilbagebetales, navnlig i henhold til artikel 892-904 i den civile lovbog, der fastsætter konsekvenserne af sælgerens ulovlige handling.

8 En kort beskrivelse af proceduren for opdeling, herunder deling, fordeling og afvikling, af formueforholdet mellem ægtefæller i denne medlemsstat.

Hvis der foreligger en aftale om bodelingen, kan denne godkendes af civilstandsregistrene eller formaliseres af en notar alt efter de i svaret på spørgsmål 6 nævnte situationer.

Hvis ikke der foreligger en aftale om bodelingen, indledes boopgørelsesproceduren for retten eller ved en notar, stadig ifølge proceduren i svaret på spørgsmål 6.

Den retslige boopgørelsesprocedure er reguleret ved bestemmelserne i bog V, afsnit XVI (artikel 1082-1130), i retsplejeloven, og denne procedure med de nødvendige tilpasninger finder også anvendelse på boopgørelse ved en notar (artikel 2 i ordningen med notarers boopgørelser), der er offentliggjort som bilag til lov nr. 117/19 af 13. september 2019).

En boopgørelsesprocedure til deling af ægtefællernes aktiver omfatter i det væsentlige følgende trin: indledende fase, indsigelser og kontrol af fordringer, forudgående høring af de berørte parter, klargørelse af sagen og kontradiktorisk høring af de berørte parter, boopgørelse og afgørelse om bodeling samt hændelser efter afgørelsen om bodeling.

9 Hvilken procedure og hvilke dokumenter eller oplysninger kræves der normalt for at registrere fast ejendom?

Ansøgeren om registrering af fast ejendom skal indgive en ansøgning om registrering til tinglysningskontoret vedlagt dokumentation for oplysningerne i tingbogen. De dokumenter, der normalt kræves, er notarialdokument, skøde, dokumentation for betaling af stempelafgift og kommunal ejendomsskat, eventuel aflysning af pant i fast ejendom. Hvis disse dokumenter allerede er registreret i tingbogen, er det tilstrækkeligt at henvise hertil.

Hvis ansøgningen indgives af en repræsentant for ansøgeren, skal fuldmagten desuden være vedlagt ansøgningen. I henhold til artikel 39 i tinglysningsloven er advokater og notarer imidlertid ikke forpligtet til at vedlægge en fuldmagt ved ansøgning om registrering.

Ansøgere med et digitalt certifikat (portugisiske statsborgere, advokater og notarer, der er behørigt registreret i de relevante faglige sammenslutninger) kan ansøge om registrering af fast ejendom og vedhæfte de nødvendige dokumenter via internettet. Ansøgere, der ikke har et digitalt certifikat, kan indgive ansøgningen personligt på tinglysningskontoret eller sende den med posten.

Oplysninger om registreringsproceduren og de dermed forbundne omkostninger findes på:

<https://justica.gov.pt/Servicos/Pedir-registo-predial>.

De gældende udgaver af den civile lovbog og anden lovgivning som nævnt ovenfor findes på portugisisk på følgende adresser:

[Civillovbogen](#)

[Loven om civilstandsregistret](#)

[Tinglysningsloven](#)

[Loven om civil retspleje](#)

[Ordningen med notarers boopgørelser](#)

Afsluttende bemærkning

Oplysningerne i dette faktablad er generelle og ikke udtømmende. De forpligter på ingen måde kontaktpunktet, det europæiske retlige netværk på det civil- og handelsretlige område, domstolene eller en hvilken som helst anden modtager. Den seneste udgave af gældende lov skal til enhver tid konsulteres.

Desuden kan disse oplysninger ikke træde i stedet for advokatbistand.

Sidste opdatering: 06/10/2023

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Ægtefællers formueforhold - Slovenien

1 Findes der i denne medlemsstat en lovbestemt ordning om formueforholdet mellem ægtefæller? Hvad foreskriver den?

Ja.

Formueforholdet mellem ægtefæller er reguleret af den slovakiske familielov (*Družinski zakonik Republike Slovenije – DZ*).

Den legale formueordning mellem ægtefæller finder anvendelse på ægtefællerne, medmindre de opretter en ægtepagt om en anden formueordning. I så fald gælder den aftalte formueordning for ægtefællerne.

Under den legale formueordning mellem ægtefæller er ægtefællernes fælles formue omfattet af en ordning med formuefællesskab, og ægtefællernes egen formue er omfattet af en ordning med særeje.

2 Hvordan kan ægtefæller tilrettelægge deres indbyrdes formueforhold? Hvilke formelle krav er der i dette tilfælde?

Ægtefæller eller kommende ægtefæller kan oprette en ægtepagt. En ægtepagt er en aftale mellem ægtefæller om en anden formueordning end den legale formueordning.

De kan ligeledes aftale de øvrige formueretlige forhold under ægteskabet og i tilfælde af skilsmisse i ægtepagten. Aftaler mellem ægtefæller om rettigheder og forpligtelser skal indgås i form af et notardokument. Den aftalte formueordning mellem ægtefællerne gælder for ægtefællerne fra det tidspunkt, hvor ægtepagten indgås, medmindre de aftaler andet. En ægtepagt indgået af kommende ægtefæller træder i kraft på tidspunktet for ægteskabets indgåelse eller på en senere dato efter ægteskabets indgåelse som fastsat i ægtepagten. Ægtepagten indføres i registret over ægtepagter. Hvis ægtepagten ikke indføres i registret over ægtepagter, anses den legale formueordning for at finde anvendelse på formueforholdet mellem ægtefællerne og i deres forbindelser med tredjemand.

Inden ægtepagten indgås, er ægtefællerne forpligtet til at underrette hinanden om deres formueforhold, da ægtepagten ellers kan anfægtes.

3 Er der begrænsninger for, hvordan ægtefæller kan tilrettelægge deres indbyrdes formueforhold?

Nej. Inden ægtepagten indgås, er ægtefællerne dog forpligtet til at underrette hinanden om deres formueforhold, da ægtepagten ellers kan anfægtes.

4 Hvilke retsvirkninger har skilsmisse, separation eller ægteskabsopløsning for formueforholdet mellem ægtefællerne?

Ægtefællernes fælles formue skal deles, hvis ægteskabet opløses.

Hvis ægtepagten, hvori ægtefællerne fravælger den legale formueordning, ikke indeholder bestemmelser om, hvordan den fælles formue skal deles, deles det efter reglerne for den legale formueordning mellem ægtefæller, medmindre ægtefællerne aftaler andet. Bodelingen foretages på grundlag af situationen, da ægtepagten fik retsvirkning.

Ægtefællernes fælles formue deles i princippet i to lige store boslodder, men ægtefællerne har mulighed for at dokumentere, at de har bidraget til den fælles formue på forskellig vis. Der tages ikke hensyn til ubetydelige forskelle i ægtefællernes bidrag til den fælles formue.

Når ægtefællernes boslodder er blevet aftalt eller fastsat, kan ægtefællerne aftale, hvordan aktiverne skal deles. Ved bodelingen kan de ligeledes aftale at blive ejere af aktiverne i fællesskab i forhold til deres boslodder.

5 Hvilke konsekvenser har det for formueforholdet mellem ægtefællerne, hvis en af dem afgår ved døden?

Den ene ægtefælles død berører ikke det formueretlige forhold mellem ægtefællerne.

Den afdøde ægtefælles formue overdrages ved arv.

6 Hvilken myndighed har kompetence til at træffe afgørelse i en sag vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller?

Domstolene har kompetence til at afgøre tvister vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller.

7 Hvilke virkninger har formueforholdet mellem ægtefæller for retsstillingen mellem en ægtefælle og en tredjepart?

Ægtefællernes fælles forpligtelser er de forpligtelser, som efter de almindelige regler gælder for begge ægtefæller, de forpligtelser, som er opstået i forbindelse med formuefællesskabet, og den ene ægtefælles forpligtelse over for den anden ægtefælle eller familie. Ægtefællerne hæfter solidarisk for disse forpligtelser med deres fælles formue og med deres personlige formue.

En ægtefælle kan kræve godtgørelse fra den anden ægtefælle for det, ægtefællen har betalt for meget i forhold til sin andel af forpligtelsen, ved opfyldelsen af den fælles forpligtelse.

Ægtefællens personlige forpligtelser er de forpligtelser, som ægtefællen har påtaget sig før indgåelsen af ægteskabet, og de forpligtelser, som ægtefællen påtager sig efter indgåelsen af ægteskabet, men som ikke udgør ægtefællernes fælles forpligtelser som omhandlet i artikel 82 i familieloven (*Družinski zakonik Republike Slovenije*).

Ægtefællen hæfter for personlige forpligtelser med sin egen formue og med sin andel af den fælles formue.

Hvis ægtepagten ikke indføres i registret over ægtepagter, anses den legale formueordning for at finde anvendelse på formueforholdet mellem ægtefællerne og i deres forbindelser med tredjemand.

8 En kort beskrivelse af proceduren for opdeling, herunder deling, fordeling og afvikling, af formueforholdet mellem ægtefæller i denne medlemsstat.

Ægtefællernes fælles formue skal deles, hvis ægteskabet opløses. Under ægteskabet kan den fælles formue fordeles efter aftale mellem ægtefællerne eller på den ene ægtefælles anmodning.

Sådanne aftaler skal også omfatte ægtefællernes aftale om omfanget af den fælles formue. Hvis ægtepagten, hvori ægtefællerne fravælger den legale formueordning, ikke indeholder bestemmelser om, hvordan den fælles formue skal deles, deles det efter reglerne for den legale formueordning mellem ægtefæller, medmindre ægtefællerne aftaler andet. Bodelingen foretages på grundlag af situationen, da ægtepagten fik retsvirkning.

Den enkelte ægtefælles gæld og fordringer i tilknytning til den fælles formue fastsættes inden fastsættelsen af ægtefællens boslod.

Ægtefællerne kan selv nå til enighed om værdien af deres andele af den fælles formue, eller også kan retten træffe afgørelse herom på den ene ægtefælles anmodning.

Ægtefællernes fælles formue deles i princippet i to lige store boslodder, men ægtefællerne har mulighed for at dokumentere, at de har bidraget til den fælles formue på forskellig vis. Der tages ikke hensyn til ubetydelige forskelle i ægtefællernes bidrag til den fælles formue.

I sager vedrørende den enkelte ægtefælles andel i den fælles formue tager retten hensyn til alle aspekter af deres situation, navnlig den enkelte ægtefælles indkomst, den bistand, som den ene ægtefælle har ydet den anden, omsorg for og opfostring af børn, udførelse af husligt arbejde, vedligeholdelsen af aktiver og enhver anden form for arbejde med og deltagelse i forvaltningen, sikringen og værdiforøgelsen af de fælles aktiver.

Når ægtefællernes boslodder er blevet aftalt eller fastsat, kan ægtefællerne aftale, hvordan aktiverne skal deles. Ved bodelingen kan de ligeledes aftale at blive ejere af aktiverne i fællesskab i forhold til deres boslodder.

Hvis ægtefællerne ikke kan blive enige om, hvordan de skal dele deres formue, fordeles den af retten efter reglerne for deling af ægtefællernes fælles formue. Ved delingen af den fælles formue kan ægtefællen få ret til at udtage genstande, som ægtefællen anvender i sit erhverv eller til andre aktiviteter, eller som gør ægtefællen i stand til at skabe en indtægt, fra sin andel.

Det samme gælder genstande, der udelukkende er bestemt til den ene ægtefælles personlige brug, og som ikke indgår i ægtefællens personlige formue.

9 Hvilken procedure og hvilke dokumenter eller oplysninger kræves der normalt for at registrere fast ejendom?

Skifteretten (*zemljiškoknjižno sodišče*) afgør, hvorvidt registreringen kan foretages, på grundlag af dokumentation for retsgrundlaget for erhvervelsen af den ret, der skal registreres, som opfylder de øvrige betingelser i lovgivningen.

Denne dokumentation er opregnet i artikel 40, stk. 1, i tinglysningsloven (*zakon o zemljiški knjigi, ZKK-1*).

Sidste opdatering: 09/11/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Ægtefællers formueforhold - Finland

1 Findes der i denne medlemsstat en lovbestemt ordning om formueforholdet mellem ægtefæller? Hvad foreskriver den?

Den finske formueordning mellem ægtefæller er baseret på begrebet udskudt formuefællesskab (*deferred community of property*). Aktiverne indgår som særlige under ægteskabet, men ved ægteskabets opløsning deles aktiverne ligeligt.

Ægteskabet ændrer ikke ejerforholdet mellem ægtefællerne. Ifølge den finske ægteskabslov (*Avioliittolaki 234/1929*) tilhører de aktiver, som ægtefællen har bragt ind i ægteskabet, fortsat ægtefællen efter ægteskabets indgåelse. Ligeledes tilhører de aktiver, som ægtefællen erhverver eller modtager ved arv eller gave under ægteskabet, ægtefællen. Ud over særlige hæfter hver ægtefælle for gæld, som ægtefællen har stiftet før eller under ægteskabet. Ægtefællerne hæfter dog i fællesskab for husholdningsgæld, der er stiftet af en af ægtefællerne.

Under den finske formueordning har ægtefællerne en ægteskabelig ret til den anden ægtefælles formue. De to ægtefæller – eller i tilfælde af den ene ægtefælles død – den efterlevende ægtefælle og arvingerne har således ret til halvdelen af ægtefællernes nettoformue ved bodelingen efter ægteskabets opløsning. Ægtefællernes ret omfatter alle aktiver, uanset hvornår og på hvilken måde ægtefællerne har erhvervet eller modtaget dem før indgåelsen af ægteskabet. Den ægteskabelige ret kan fravælges i en ægtepagt. Aktiver, der erhverves af ægtefællen som gave, ved arv eller en personlig forsikring med en begunstigelsesklausul om, at den begunstigedes kommende ægtefælle ikke har nogen ægteskabelig ret til de pågældende goder, er heller ikke omfattet af denne ret.

2 Hvordan kan ægtefæller tilrettelægge deres indbyrdes formueforhold? Hvilke formelle krav er der i dette tilfælde?

Ægtefællerne kan oprette en ægtepagt før eller under ægteskabet. Ægtepagten har betydning for fordelingen af ægtefællernes formue ved bodelingen. I ægtepagten kan ægtefællerne f.eks. aftale, at ingen af ægtefællerne har nogen ret til den anden parts formue, og at hver ægtefælle således beholder sin formue. En ægtepagt kan også indeholde bestemmelser om udelukkelse af visse aktiver fra bodelingen.

Ægtepagten skal udfærdiges skriftligt, dateres og underskrives. Den skal desuden attesteres af to upartiske vidner. Ægtepagten træder i kraft, når den er blevet registreret hos det lokale civilregister (*maistraatti*) (eller siden primo 2020 hos den centrale myndighed for digitalisering og befolkningsdata, *Digi- ja väestötietovirasto*).

3 Er der begrænsninger for, hvordan ægtefæller kan tilrettelægge deres indbyrdes formueforhold?

Ægteskabsloven indeholder visse begrænsninger for ægtefællernes fælles bolig og indbogenstande. Ægtefællen må ikke uden den anden ægtefælles skriftlige samtykke overdrage ejendomsretten til fast ejendom, der anvendes som ægtefællernes fælles bolig. Ægtefællen kan desuden ikke uden den anden ægtefælles samtykke udleje eller på anden måde afhænde den bolig, der anvendes som ægtefællernes fælles bolig, ægtefællernes fælles indbo, den anden ægtefælles nødvendige arbejdsudstyr eller genstande til den anden ægtefælles eller børnenes personlige brug.

Fordelingen af aktiverne (dvs. bodelingen) kan justeres, hvis slutresultatet ellers ville blive urimeligt eller medføre en uberettiget økonomisk fordel for en af ægtefællerne. I en konkret sag og på grundlag af en rimelighedsbetragtning er det således muligt at fravige de almindelige regler for fordeling af aktiver. I forbindelse med overvejelserne om justeringen af fordelingen tages der navnlig hensyn til ægteskabets varighed, ægtefællernes aktiviteter til fordel for husholdningen og for forøgelsen og sikringen af aktiver og andre sammenlignelige aspekter af ægtefællernes økonomiske situation.

Ved bodelingen kan det besluttes, at en af ægtefællerne ikke har nogen ret til den anden ægtefælles aktiver, eller at denne ret er begrænset, at der ikke kan gives nogen ret til nogen eller visse af aktiverne, eller at de aktiver, som en af ægtefællerne ikke har nogen ret til ifølge ægtepagten, behandles helt eller delvis som aktiver, som den anden ægtefælle har ret til, ved bodelingen.

4 Hvilke retsvirkninger har skilsmisse, separation eller ægteskabsopløsning for formueforholdet mellem ægtefællerne?

Hvis skilsmissesagen er igangværende, eller hvis ægteskabet er opløst, skal fordelingen af aktiverne, dvs. bodelingen, foretages, hvis ægtefællen eller den afdøde ægtefælles arving anmoder herom. Ved bodelingen anvendes den ægteskabelige ret til at fastsætte den godtgørelse, som ægtefællen med den største nettoformue skal betale til den anden ægtefælle. Hvis ingen af ægtefællerne har ret til den anden ægtefælles formue, skal ægtefællernes særlige blot udskilles og ikke fordeles. Hvis ægtefællerne har aktiver, der tilhører dem begge, skal de deles på anmodning ved fordelingen af ægtefællernes formue eller udskillelsen af ægtefællernes særlige.

Desuden kan ægtefællernes formue fordeles, hvis ægtefæller med en formueordning, der er reguleret af finsk ret, har modtaget en separationsdom i udlandet. Bodelingen kan imidlertid ikke foretages under separationen, hvis ægtefællerne genoptager samlivet efter separationsdommen.

5 Hvilke konsekvenser har det for formueforholdet mellem ægtefællerne, hvis en af dem afgår ved døden?

Retsvirkningerne af den ene ægtefælles død på formueforholdet mellem ægtefæller er i princippet de samme som ved skilsmisse.

Hvis den afdøde ægtefælle har slægtninge i lige nedstigende linje, dvs. børn eller deres efterkommere, kan den efterlevende ægtefælle kræve bodeling. Ved bodelingen deles ægtefællernes samlede formue i princippet ligeligt. Den efterlevende ægtefælle modtager halvdelen af formuen, og arvingerne modtager den anden halvdel. Hvis den efterlevende ægtefælle har en større formue end den afdøde ægtefælle, har vedkommende imidlertid ret til at beholde hele sin formue.

Hvis ægteskabet opløses som følge af ægtefælles død, og den afdøde ægtefælle ikke har slægtninge i lige nedstigende linje, arver den efterlevende ægtefælle afdødes formue, medmindre den afdøde ægtefælle har testamenteret sin formue til en anden person. I denne fase skelnes der ikke mellem den afdøde ægtefælles og den efterlevende ægtefælles formue. Hvis begge ægtefæller er afgået ved døden, deles den længstlevende afdøde ægtefælles formue i princippet også ligeligt mellem de to ægtefællers arvinger. Den efterlevende ægtefælle kan ikke ved testamente fastsætte den først afdøde ægtefælles arvingers arvelod.

Den overlevende ægtefælle kan sidde i den afdøde ægtefælles uskiftede bo, medmindre andet bestemmes efter anmodning om boskifte fra en slægtning i lige nedstigende linje eller i afdødes testamente. Den overlevende ægtefælle kan imidlertid altid forblive i uskiftet bo i den bolig, hvor ægtefællerne havde deres fælles hjem, og beholde de sædvanlige husholdningseffekter, medmindre den overlevende ægtefælle besidder en ejendom, der er egnet som bolig.

6 Hvilken myndighed har kompetence til at træffe afgørelse i en sag vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller?

I Finland indleder myndigheden ikke sager vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller af egen drift. Hvis ægtefællerne ikke kan blive enige om bodelingen, pålægger retten i første instans efter anmodning bobestyreren at fordele aktiverne.

7 Hvilke virkninger har formueforholdet mellem ægtefæller for retsstillingen mellem en ægtefælle og en tredjepart?

Et ægteskab begrænser i princippet ikke ægtefælles aftalefrihed, og under ægteskabet kan ægtefællerne disponere over deres private ejendom uden den anden ægtefælles samtykke.

Desuden hæfter ægtefællerne ikke for hinandens gæld efter loven. Ægtefællerne hæfter imidlertid solidarisk for husholdningsgæld stiftet af en af ægtefællerne og for betaling af lejen for den fælles bolig. Lejemålet for den fælles bolig kan kun opsiges i fællesskab, selv om lejeaftalen kun blev underskrevet af den ene ægtefælle.

Kreditorer er beskyttet af ægteskabsloven, og ægtefællen kan således ikke give afkald på sine rettigheder på en måde, der er bindende for kreditorerne. Hvis den ene ægtefælle ved bodelingen har overdraget en væsentligt større andel af sin formue til den anden ægtefælle eller til arvingerne, end ægtefællen var forpligtet til, kan bodelingen tilsidesættes i insolvensboet.

8 En kort beskrivelse af proceduren for opdeling, herunder deling, fordeling og afvikling, af formueforholdet mellem ægtefæller i denne medlemsstat.

I Finland indleder myndigheden ikke sager vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller af egen drift. Hvis skilsmisssagen er igangværende, eller hvis ægteskabet er opløst, skal fordelingen af aktiverne foretages, hvis ægtefællen eller den afdøde ægtefælles arving anmoder herom. Hvis ingen af ægtefællerne har ret til den anden ægtefælles formue, skal ægtefællernes særeje blot udskilles og ikke fordeles.

I tilfælde af skilsmisse deles ægtefællernes samlede formue i princippet ligeligt mellem ægtefællerne, medmindre de har oprettet en ægtepagt. Fordelingen af aktiverne kan desuden justeres på grundlag af rimelighedsbetragtninger. I forbindelse med fordelingen eller udskillelsen af aktiver skal ægtefællernes fælles aktiver også deles efter anmodning.

Hvis den afdøde ægtefælle har slægtninge i lige nedstigende linje, dvs. børn eller deres efterkommere, kan den efterlevende ægtefælle kræve bodeling. Ved bodelingen deles ægtefællernes samlede formue i princippet ligeligt. Den efterlevende ægtefælle modtager halvdelen af formuen, og arvingerne modtager den anden halvdel. Hvis den efterlevende ægtefælle har en større formue end den afdøde ægtefælle, har den efterlevende ægtefælle imidlertid ret til at beholde hele sin formue. Hvis ægteskabet opløses som følge af ægtefælless død, og den afdøde ægtefælle ikke har slægtninge i lige nedstigende linje, arver den efterlevende ægtefælle afdødes formue, medmindre den afdøde ægtefælle har testamenteret sin formue til en anden person. Hvis begge ægtefæller er afgået ved døden, deles den længstlevende afdøde ægtefælles formue i princippet også ligeligt mellem de to ægtefællers arvinger.

Arvingerne kan indgå en aftale om, hvordan boet skal deles (bodeling ved aftale). Hvis de er ude af stand til at nå til enighed, varetages bodelingen af en bobestyrer udpeget af retten på begæring af en af ægtefællerne (bodeling ved kendelse).

Hvis bodelingen sker ved aftale, udfærdiges et dokument, der dateres og underskrives. Dokumentets ægthed og rigtighed skal attesteres af to upartiske vidner. Hvis bobestyreren varetager bodelingen, udfærdiges et dokument om bodelingen, der underskrives af bobestyreren.

Dette dokument om bodelingen kan indgives til det lokale civilregister (*maistraatti*) (eller siden starten af 2020 til den centrale myndighed for digitalisering og befolkningsdata, *Digi- ja väestötietovirasto*) med henblik på registrering. Registreringen af dokumentet om bodelingen sikrer hver af ægtefællerne beskyttelse mod den anden ægtefælles kreditorer og berører ikke gyldigheden af fordelingen af aktiverne mellem ægtefællerne.

9 Hvilken procedure og hvilke dokumenter eller oplysninger kræves der normalt for at registrere fast ejendom?

Ejendomsretten til fast ejendom registreres ved ansøgning om registrering af ejendomsretten. Ejendomsretten indføres i tingbogen. Når ejendomsretten er blev registreret, fremgår den nye ejer af adkomstdokumentet.

I tilfælde af en ændring af ejendomsretten til fast ejendom i forbindelse med en fordeling eller deling af ejendom skal aftalen om at fordele eller dele ejendom, en begrundelse for grundlaget for bodelingen, f.eks. en meddelelse fra retten i første instans om indledning af en skilsmisssag, og en eventuel kvittering for betaling af ejerskifteafgift, indgives til den finske kort- og matrikelstyrelse (*Maanmittauslaitos*).

Fristen for registrering af ejendomsretten til fast ejendom ved bodeling løber fra det tidspunkt, hvor bodelingen er endelig afsluttet. Registreringsperioden er seks måneder.

Sidste opdatering: 15/02/2024

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Ægtefællers formueforhold - Sverige

1 Findes der i denne medlemsstat en lovbestemt ordning om formueforholdet mellem ægtefæller? Hvad foreskriver den?

Ja, der findes en sådan ordning. Den regulerer underholdspligten mellem ægtefæller under og efter ægteskabet. Den omfatter også bestemmelser om rettigheder og forpligtelser under og efter ægteskabet i forhold til forskellige typer af aktiver, gæld, boligen og det fælles indbo samt gaver mellem ægtefæller.

Ja, der findes en sådan ordning. Den regulerer underholdspligten mellem ægtefæller under og efter ægteskabet. Den omfatter også bestemmelser om rettigheder og forpligtelser under og efter ægteskabet i forhold til forskellige typer af aktiver, gæld, boligen og det fælles indbo samt gaver mellem ægtefæller.

2 Hvordan kan ægtefæller tilrettelægge deres indbyrdes formueforhold? Hvilke formelle krav er der i dette tilfælde?

Ægtefællerne kan have to kategorier af formuer: "sameje" (*giftorättsgods*), der svarer til ordningen med formuefællesskab, og "særeje" (*enskild egendom*).

Ordningen med sameje er den mest almindelige og anvendes, hvis parterne ikke aftaler andet. Sameje indgår i princippet i bodelingen ved en af ægtefællernes død eller ved skilsmisse. Aktiver kan omfattes af ordningen med særeje, således at de ikke skal indgå i bodelingen, som følge af:

a) en ægtepagt (*äktenskapsförord*). Ægtepagten skal være skriftlig og registreres hos *Skatteverket*

b) vilkår for gaver

c) vilkår i testamente

d) vilkår for udpegning af en begunstiget i livsforsikringsaftaler, ulykkes- eller sygeforsikringer eller i individuelle pensionsordninger.

3 Er der begrænsninger for, hvordan ægtefæller kan tilrettelægge deres indbyrdes formueforhold?

Ja, der er begrænsninger. Der er f.eks. bestemmelser, der beskytter ægtefællernes fælles bolig og indbo under ægteskabet. En ægtefælle må ikke sælge, udleje eller på anden måde disponere over boligen uden den anden ægtefælles samtykke. Disse regler finder også anvendelse på særeje i henhold til en ægtepagt. Ved bodeling overdrages den fælles bolig og det fælles indbo til den ægtefælle, der har størst behov herfor. Dette er tilfældet, selv om den anden ægtefælle er enejer af aktiverne. Hvis værdien af de aktiver, der således overdrages til en af ægtefællerne, er højere end ægtefælless boslod, kan ægtefællen dog stadig få overdraget aktiverne mod betaling af forskellen til den anden ægtefælle. Den efterlevende ægtefælle har f.eks. også ret til at få udbetalt et minimumsbeløb fra den fælles formue. Dette gælder, selv om den afdøde ægtefælles aktiver udelukkende tilhørte afdøde, eller selv om afdøde havde testamenteret hele sin formue til tredjemand.

4 Hvilke retsvirkninger har skilsmisse, separation eller ægteskabsopløsning for formueforholdet mellem ægtefællerne?

Svensk ret indeholder kun bestemmelser om skilsmisse. Skilsmisssens retsvirkninger er bodeling. En af ægtefællerne kan også tilkendes underholdsbidrag, i det mindste i en overgangsperiode.

5 Hvilke konsekvenser har det for formueforholdet mellem ægtefællerne, hvis en af dem afgår ved døden?

Bodeling. Boet fordeles mellem den afdøde ægtefælles arvinger og den efterlevende ægtefælle. De to ægtefællers fælles arvinger i lige nedstigende linje arver imidlertid ikke, før den efterlevende ægtefælle er afgået ved døden.

6 Hvilken myndighed har kompetence til at træffe afgørelse i en sag vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller?

Parterne kan selv foretage bodelingen. Hvis parterne er enige, er det eneste formelle krav, at bodelingen skal foretages skriftligt og underskrives af begge parter. Hvis parterne ikke er enige, kan retten udpege en bobestyrer (*bodelningsförrättare*). Parterne kan indbringe bobestyrerens afgørelser for retten.

7 Hvilke virkninger har formueforholdet mellem ægtefæller for retsstillingen mellem en ægtefælle og en tredjepart?

Hver ægtefælle hæfter for sin egen gæld. En ægtefælles kreditor kan derfor ikke søge fyldestgørelse i den anden ægtefælles aktiver, uanset formueforholdet mellem ægtefællerne (formuefællesskab eller særeje). Der findes også regler, som beskytter kreditorerne mod ægtefællernes forsøg på at fjerne aktiver. En ægtefælle kan f.eks. ikke beslutte at lade privat formue indgå i bodelingen for at undgå at indfri gæld.

8 En kort beskrivelse af proceduren for opdeling, herunder deling, fordeling og afvikling, af formueforholdet mellem ægtefæller i denne medlemsstat.

Sameje (*giftorättsgods*) indgår i princippet i bodelingen. Der er dog flere undtagelser fra denne regel. Hver ægtefælle kan udtage et beløb, der svarer til ægtefællens gæld, fra samejet. Hver ægtefælle kan også udtage tøj og andre aktiver til eget brug samt personlige gaver. Bodelingen omfatter heller ikke pensionsrettigheder via en privat arbejdsgiver eller en offentlig ordning og i et vist omfang heller ikke private pensionsforsikringsordninger. Værdien af det resterende sameje fordeles i princippet ligeligt mellem ægtefællerne. Ved fordelingen tages der hensyn til, hvem der ejer det pågældende aktiv. Som nævnt ovenfor findes der også særlige bestemmelser, som beskytter den fælles bolig og det fælles indbo.

9 Hvilken procedure og hvilke dokumenter eller oplysninger kræves der normalt for at registrere fast ejendom?

Enhver overdragelse af fast ejendom skal registreres ved indgivelse af en ansøgning om registrering af ejendomsret hos den svenske kort- og matrikelstyrelse (*Lantmäteriet*). Det er normalt køberen af fast ejendom, der ansøger om registrering. De originale dokumenter skal vedlægges ansøgningen. Sidste opdatering: 10/11/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.